

RP 160/2021 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ett försök med rekryteringsstöd och till vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om ett försök med rekryteringsstöd. Dessutom föreslås temporära ändringar av lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, lagen om inkomstdatasystemet och straffregisterlagen.

Rekryteringsstödet är enligt förslaget ett ekonomiskt stöd till ett företag som gör sin första anställning. Stödet betalas för lönekostnaderna för den som anställs. Syftet med det rekryteringsstöd som försöket gäller är att sänka tröskeln för företagen att anställa en första arbetstagare och därigenom främja uppkomsten av nya arbetsgivarföretag och den vägen företagsverksamhetens tillväxt och sysselsättningen i företag. Syftet med försöket är att inhämta information om huruvida stödet har ovannämnda effekter.

Målgrupp för försöket är företag som inte under de senaste 12 månaderna innan målgruppen bestäms har haft utomstående avlönad arbetskraft och vars omsättning 2021 är minst 15 000 men högst en miljon euro. Enligt förslaget ska försöket genomföras som en kontrollerad studie, där det genom slumpmässigt urval bland de företag som hör till målgruppen tas ut en försöksgrupp och en kontrollgrupp för denna. Försöket genomförs i etapper så att det i den första fasen tas ut 3 500 företag till försöksgruppen. Om färre än 900 av dessa företag utnyttjar stödet, tas det i försökets andra fas ut en ny försöksgrupp och kontrollgrupp.

Beloppet av stöd till ett företag är högst 10 000 euro, och stödet betalas på grundval av de faktiska lönekostnaderna. Stöd betalas till ett belopp som motsvarar 50 procent av de anställdas löner under högst 12 månader från den tidpunkt då den första arbetstagaren inledde sitt anställningsförhållande, dock tidigast från den tidpunkt då stödet söktes.

För att trygga den rätt till information som behövs för att genomföra försöket föreslås det att lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, lagen om inkomstdatasystemet och straffregisterlagen ändras temporärt.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2022 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 1 mars 2022. Lagen om ett försök med rekryteringsstöd ska till huvudsakliga delar vara i kraft till och med den 31 december 2023. Bestämmelserna om återkrav, utlämnande av uppgifter och rätt att få uppgifter, registrering av uppgifter, ändringssökande samt uppföljning och utvärdering av försöket föreslås dock vara i kraft till och med den 31 december 2033.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning.....	3
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	4
3 Målsättning	9
4 Förslagen och deras konsekvenser.....	9
4.1 De viktigaste förslagen.....	9
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	13
5 Alternativa handlingsvägar	16
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser.....	16
5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet	19
6 Remissvar	20
6.1 Utlåtande av rådet för bedömning av lagstiftningen	23
7 Specialmotivering.....	23
7.1 Lagen om ett försök med rekryteringsstöd.....	23
7.2 Lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice	37
7.3 Lagen om inkomstdatasystemet	37
7.4 Straffregisterlagen	38
8 Ikraftträdande.....	38
9 Verkställighet och uppföljning	39
10 Förhållande till andra propositioner.....	39
10.1 Samband med andra propositioner.....	39
10.2 Förhållande till budgetpropositionen	39
11 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	40
LAGFÖRSLAG	46
1. Lag om ett försök med rekryteringsstöd	46
2. Lag om temporär ändring av 13 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice.....	52
3. Lag om temporär ändring av 13 § i lagen om inkomstdatasystemet.....	53
4. Lag om temporär ändring av 4 a § i straffregisterlagen	54
BILAGA	55
PARALLELLTEXTER	55
2. Lag om temporär ändring av 13 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice.....	55
3. Lag om temporär ändring av 13 § i lagen om inkomstdatasystemet.....	56
4. Lag om temporär ändring av 4 a § i straffregisterlagen	57

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

Enligt regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering ska små och medelstora företags tillväxt stödjas genom ett försök med ett rekryteringsstöd som ska främja matchningen på arbetsmarknaden och sänka tröskeln för små och medelstora företag att anställa arbetslösa personer. Enligt regeringsprogrammet ska risken för ensamföretagare att anställa den första arbetstagaren sänkas genom att det skapas ett stöd för anställning av en första arbetstagare som administrativt är så lätt som möjligt. I regeringsprogrammet sägs det vidare att ett koncept som stöder rekryteringen av företagets första utomstående arbetstagare ska utarbetas och ett försök med detta genomförs.

Skrivningar som motsvarar dem i det nuvarande regeringsprogrammet fanns i regeringsprogrammet för statsminister Rinnes regering, som var föregångare till statsminister Marins regering. Den dåvarande regeringen drog i budgetmanglingen hösten 2019 upp riktlinjer om att inleda ett försök med rekryteringsstöd i syfte att främja en snabb sysselsättning av arbetslösa, uppkomsten av nya arbetsgivarföretag och tillväxt hos företag genom att sänka rekryterings-tröskeln för ensamföretagare och mikroföretag.

För att få en vetenskapligt tillförlitlig försöksuppställning lät man forskare utarbeta en plan för de specialvillkor som behöver uppfyllas för att försöket ska kunna antas ge tillförlitliga resultat.¹ Det försök som föreslås i denna proposition har beretts som tjänsteuppdrag vid arbets- och näringsministeriet. Under beredningen har de forskare som utarbetat en försöksplan konsulterats.

Under beredningen behandlades frågan i underarbetsgruppen för lönesubvention och förmåner i ministerarbetsgruppen för främjande av sysselsättningen, som tillsattes av statsminister Rinne och fortsatte sin verksamhet under statsminister Marins mandatperiod, och i underarbetsgruppen för tjänster, förmåner och delaktighet, som ersatte den förstnämnda underarbetsgruppen i augusti 2020. Under beredningen har man dessutom samarbetat med tjänstemän vid närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter (nedan utvecklings- och förvaltningscentret), vid Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå och vid Skatteförvaltningen.

En skriftlig remissbehandling av utkastet till proposition ordnades mellan den 11 maj och den 21 juni 2021. Finansministeriet, justitieministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, justiti kanslern i statsrådet, dataombudsmannen, Rättsregistercentralen och Skatteförvaltningen ombads lämna yttranden. Dessutom begärdes yttranden av Företagarna i Finland rf, centralorganisationer på arbetsmarknaden, Nyföretagarcentralerna i Finland rf, forskningsinstitut som är viktiga med tanke på propositionen och särskilt utsedda forskare, utvecklings- och förvaltningscentret, närings-, trafik- och miljöcentralerna och arbets- och näringsbyråerna. En begäran om utlåtande publicerades i tjänsten utlåtande.fi, så också andra aktörer hade möjlighet att yttra sig om utkastet till proposition.

¹ Einiö – Nivala – Nokso-Koivisto: Yksinyrittäjien rekrytointituen vaikutusten arviointi: Suunnitelma satunnaistetusta kontrolloiduista kokeesta, TEM julkaisuja 1/2021 (<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-619-2>). På finska, med svenskt presentationsblad.

Utkastet till proposition har behandlats av företagsstödsdelegationen och rådet för bedömning av lagstiftningen.

De arbetsdokument som gäller propositionen finns i den offentliga tjänsten under adress [tem.fi/sv/projekt- och lagberedning](https://tem.fi/sv/projekt-och-lagberedning) med identifieringskod TEM078:00/2019.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

Ensamföretagande i Finland

Att vara ensamföretagare är den vanligaste verksamhetsformen bland företagare i Finland. År 2020 hade Finland i genomsnitt ca 190 000 ensamföretagare, vilket var ca 69 procent av alla företagare². Antalet arbetsgivarföretagare var i genomsnitt ca 84 000. Enligt en enkät till ensamföretagare³ som Företagarna i Finland gjort är ca 73 procent av ensamföretagarna verksamma inom servicesektorn, 11 procent inom handeln, 11 procent inom byggbranschen och 5 procent inom industrin.

Antalet ensamföretagare i Finland har på 2000-talet ökat med ca 60 000 (från 123 000 till ca 190 000). En bidragande orsak till det ökade ensamföretagandet kan vara det allmänna sysselsättningsläget och de försämrade möjligheterna till sysselsättning genom traditionellt lönearbete inom många branscher och regioner. Arbete via olika digitala plattformar, molntjänster och faktureringsandelslag har också snabbt blivit vanligare. Offentliga aktörer och organisationer inom bl.a. arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde arbetar målmedvetet för att förbättra förutsättningarna för företagande.

Enligt den enkät till ensamföretagare som Företagarna i Finland publicerade i augusti 2019 uppgav 67 procent av de företagare som svarade på enkäten att de är tillväxtorienterade. Tillväxt söks ändå inte nödvändigtvis i första hand genom rekrytering och etablering som arbetsgivarföretag utan t.ex. genom nätverkande med kompanjoner och genom lansering av nya produkter och tjänster. Att anställa någon ansågs vara den tredje viktigaste metoden. Något över hälften av dem som svarade på enkäten ansåg att den viktigaste faktor som begränsar tillväxten är att företagaren inte kan öka sin egen arbetstid. De näst vanligaste orsakerna ansågs vara att det är dyrt och förenat med risker att sysselsätta. Den viktigaste orsaken till att inte bli ett arbetsgivarföretag var enligt enkäten viljan att bara sysselsätta sig själv. De näst vanligaste orsakerna var lönekostnaderna och att det inte finns tillräckligt med arbete.

Sänkning av rekryteringströskeln

de Mel m.fl.⁴ räknar för sysselsättningens del upp följande friktionsfaktorer som begränsar ensamföretagares vilja att bli arbetsgivare:

a) Företagarens osäkerhet i fråga om huruvida företaget är tillräckligt lönsamt för att ha en anställd.

² https://stat.fi/til/tyti/index_sv.html Arbetskraftsundersökning, årssuppgifter, Löntagare och företagare i åldern 15–74 år efter kön, 1989–2020

³ Företagarna i Finland: Yksinyrittäjäkysely 2019 (<https://www.yrittajat.fi/suomen-yrittajat/tutkimukset/yksinyrittajakyselyt/yksinyrittajakysely-2019-610847>)

⁴ de Mel, S., McKenzie, D., & Woodruff, C. (2019). Labor Drops: Experimental Evidence on the Return to Additional Labor in Microenterprises. *American Economic Journal: Applied Economics*, 11(1), 202–235.

b) Osäkerhet i fråga om huruvida det är lönsamt att ha en anställd. Detta kan leda till att företagaren inte prövar att anställa någon.

c) Friktionsfaktorer på arbetsmarknaden: t.ex. en situation där det är dyrt att lära upp en ny arbetstagare och omsättningen av anställda är hög, eller osäkerhet om huruvida en anställd är lämplig för företaget.

Kostnader som kan jämföras med de nämnda faktorerna är också t.ex. den arbetstid som företagaren måste använda till att lära sig en arbetsgivares lagstadgade skyldigheter och rekrytering, inleda personaladministration och omorganisera arbetsuppgifterna. En kostnad kan också uppkomma genom att företagaren starkt föredrar att vara ensamföretagare. Dessa faktorer kan vara särskilt viktiga för små företag, som har mindre möjligheter att skydda sig mot lönerelaterade osäkerhetsfaktorer och mindre kunskapskapital än stora företag.

De nämnda omständigheterna kan leda till en situation där det lönar sig för ett företag att hålla fast vid anställningsförhållandet efter att ha anställt någon men där det inte lönar sig för arbetsgivarna att på förhand investera i att ta reda på lönsamheten (genom att lära sig), lära upp en anställd eller söka lämpliga arbetstagare. Dessa faktorer beskrivs ofta med det allmänna begreppet rekryteringströskel. Med rekryteringströskel avses en engångskostnad som i anslutning till en anställning orsakas av faktorer av det slag som beskrivs ovan. Det är också möjligt att ensamföretagare överskattar kostnaderna för att bli arbetsgivare, vilket ytterligare kan öka antalet potentiella arbetsgivare som förblir ensamföretagare.

Också likviditets- eller budgetbegränsningar kan minska ett företags möjligheter att bli arbetsgivare. När det gäller t.ex. ett företag i tillväxtfasen ska kostnaderna för att bli arbetsgivare och lönerna betalas genast, även om företagets inkomster ökar först med fördröjning. Dessutom kan det krävas kapitalinvesteringar för att anställa någon (t.ex. informations- och kommunikationsteknik eller industriell produktionsutrustning). Ett företag kan låta bli att anställa om det inte har finansiering för en (lönsam) investering i anslutning till en utökning av arbetskraften.

Det finns ingen evidensbaserad kunskap i Finland om ensamföretagares rekryteringströskel. Det är inte heller känt hurdan priselasticiteten är i fråga om efterfrågan på ensamföretagares arbete, dvs. hur mycket arbetsmängden skulle öka om lönekostnaderna sjönk.

För närvarande finns det inget separat, riktat stöd för att sänka arbetskraftskostnaderna för en företagares första arbetstagare. Lönesubvention enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012) för lönekostnaderna vid anställning av arbetslösa arbetssökande kan också beviljas för att anställa den första arbetstagaren. En förutsättning för att lönesubvention ska beviljas är emellertid att arbetsgivaren anställer en i den lagen avsedd arbetslös arbetssökande som bedöms ha brister i yrkeskompetensen eller vars produktivitet bedöms ha minskat väsentligt på grund av skada eller långvarig sjukdom.

Utredningar som Företagarna i Finland har gjort visar att tröskeln för att anställa den första arbetstagaren är hög. Ensamföretagare upplever bl.a. att det tar för lång tid att sätta in arbetstagnarna i arbetet. Tröskeln för en ensamföretagare att anställa någon som bedöms ha bristande kompetens eller vars produktivitet bedöms vara nedsatt kan således vara hög. Beviljandet av lönesubvention utgår från den arbetslösa arbetssökandes behov, och beviljandet av subvention är förenat med flera villkor. Därför upplever en del arbetsgivare lönesubventionen som komplicerad och byråkratisk. Lönesubvention är alltså inte nödvändigtvis ett tillräckligt incitament för att överskrida tröskeln för anställning av den första arbetstagaren. Av arbetsförmedlingsstatisti-

ken går det inte att urskilja hur ofta lönesubvention används för att anställa en första arbetstagarare. En dryg tredjedel av de lönesubventioner som beviljats företag beviljas företag som selsätter färre än fem personer.

Tidigare stöd för anställning av den första arbetstagaren

Åren 2007–2011 gjordes ett försök med stöd som i form av understöd för utvecklande av företagsverksamhet beviljades för anställning av den första arbetstagaren (lag 1336/2006). Stödbeloppet uppgick till 30 procent av utgifterna för lönen till en anställd under de 12 första månaderna och 15 procent under de 12 följande månaderna. Stödet beviljades som de minimis-stöd. En förutsättning för stödet var att arbetstagaren anställdes i ett anställningsförhållande som gällde tills vidare och där arbetstiden var minst 25 timmar i veckan.

Försöket med stöd till ensamföretagare inleddes i några kommuner i östra Finland och Lappland sommaren 2007 och utvidgades till en stor del av Finland innan försöket avslutades. Stödet beviljades av arbets- och näringscentralerna, och från ingången av 2010 av närings-, trafik- och miljöcentralerna. Cirka 1 200 företag beviljades stöd. Det genomsnittliga beloppet av det stöd som beviljades varierade mellan 9 000 och 10 000 euro per år.

Enligt en utredning 2011 om stödet för ensamföretagare⁵ upplevde en knapp femtedel av de företagare som fått stöd att stödet var nödvändigt när beslutet att anställa den första arbetstagaren fattades. För knappt hälften av företagarna utgjorde stödet ett incitament att anställa en person och i resten av fallen skulle företagaren ha anställt också oberoende av stödet. Utifrån utredningen rekommenderade forskningsgruppen att stödet för ensamföretagare avvecklas och att stödet kopplas till lönesubventionen. Detta ansågs skapa klarhet i systemet med företags- och sysselsättningsstöd och minska överlappningarna. För denna rekommendation talade det faktum att mer än 80 procent av de företag som svarade på enkäten ansåg att ett bättre sätt än stöd för ensamföretagare när det gäller att stödja rekryteringen av den första arbetstagaren skulle vara att arbets- och näringsbyrån beviljar stöd som en del av lönesubventionen. Ett önskemål var emellertid att stödet ska utsträckas till att omfatta anställning också av andra än arbetslösa arbetssökande. Om stödet utvecklas som ett separat stöd för ensamföretagare och om det totala stödbeloppet förblir oförändrat, ansåg företagen att stödet bör betalas till ett större belopp under en kortare stödperiod.

Utöver den utvärderingsundersökning som arbets- och näringsministeriet har låtit göra har försöket med stöd för ensamföretagare utvärderats i en undersökning som Annika Nivala publicerade 2019⁶ I undersökningen granskades konsekvenserna med tanke på sannolikheten för att ensamföretagare anställer en person, med tanke på antalet företag och med tanke på omsättningen, sysselsättningen och lönekostnaderna för de företag som varit ensamföretagare några år. Resultaten visade att stödet inte påverkade någon av de undersökta variablerna.

Enligt den nämnda undersökningen kunde det faktum att stödet inte hade någon verkan bero på att det användes i så obetydlig omfattning. Det framkom att endast en bråkdel (1,9 procent) av de företag som var berättigade till stöd, dvs. de företag som anställt någon på ett stödområde, ansökte om och fick stöd för anställningen. De företag som använde stödet var, jämfört med

⁵ Satu Aaltonen – Jaana Heinonen – Katri Luomala: Yksinyrittäjätuen vaikuttavuuden ja toimivuuden arviointi, Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja, Työ ja yrittäjyys, 18/2011. På finska, med svenskt referat.

⁶ Nivala, A. (2019). (No) Effects of Subsidizing the First Employee: Evidence of a Low Take-up Puzzle in Finland. Discussion Papers 129, Aboa Centre for Economics.

andra företag som anställt någon, med större sannolikhet nya eller större redan före anställningen. Det kunde alltså hända att stödet gick till företag som även utan stöd hade större sannolikhet att bli arbetsgivare.

Enligt undersökningen kan den ringa användningen av stödet bero på (konstaterade eller förmodade) kostnader för att ansöka om stöd eller på okunskap. Det väsentliga med tanke på stödets effektivitet är hur ansökan om stöd korrelerar med viljan att anställa. Om stödet söks av dem som även annars är villigare att anställa, blir effekterna av stödet mindre. Med tanke på effekterna vore det särskilt viktigt att stödets användningsgrad är hög bland företag som inte skulle anställa någon utan stöd – i motsats till vad som noterades i undersökningen om användningen av stödet.

Åren 2010–2014 användes, som ett led i stödandet av företagsverksamhet på landsbygden, startstöd⁷ som kunde beviljas företag för anställning av arbetstagare som behövs i företagets sedvanliga, regelbundna affärsverksamhet i ett anställningsförhållande som omfattar minst 25 veckoarbetstimmar och som är avsett att vara fortlöpande. Stödet omfattade inte säsongbetonade kortvariga arbeten eller vissa åtgärder som främjar konkurrenskraften inom jord- och skogsbrukssektorn. Startstödet var avsett för företag där mängden arbete utfört av utomstående hade varit liten. Stödet kunde beviljas företag vars personalstyrka bortsett från företagaren inte översteg ett halvt årsverke under den räkenskapsperiod då ansökan blev anhängig eller under den föregående räkenskapsperioden. När en sammanslutning ansökte om stöd, betraktades minst en av delägarna eller medlemmarna som företagare.

Stödet var de minimis-stöd och fick beviljas till ett belopp som utgjorde högst 50 procent av de godtagbara kostnaderna. Stödet kunde beviljas för lönekostnader och semesterpenningar för en minst sex månader och högst två år lång period som följde på den tidpunkt då anställningsförhållandet för den första arbetstagaren började. Stödberättigande lönekostnader var skäliga lönekostnader som betalas i pengar och på vilka förskottsnehållning ska verkställas och, högst upp till beskattningsvärdet, sådana skäliga naturaförmåner som orsakar företaget regelbundna utgifter som kan hänföras till löner för arbetstagare. När det bedömdes om lönekostnaderna var skäliga jämfördes lönen med löner som hade betalats för motsvarande arbete inom samma bransch till personer vars kompetens huvudsakligen motsvarar kompetensen hos den som avses bli avlönad med hjälp av stödet.

Startstödet har utvärderats som en del av effekterna på sysselsättningen av programmen för utveckling av landsbygden⁸. Enligt rapporten var företagsfinansieringen en av orsakerna till att de företag som fick stöd växte. Det fanns också ett samband mellan startstödet och en lägre sannolikhet för att företagsverksamheten skulle upphöra. Enligt rapporten betalade sig åren 2008–2014 ca 11 procent av det startstöd som beviljats företag som skulle inleda sin verksamhet och ca 9 procent av det startstöd som beviljats redan verksamma företag tillbaka i form av skatteinkomster.

Exempel på andra åtgärder för att sänka rekryteringströskeln

I Lappland och Kajanaland gjordes 2003–2012 försök med befrielse från socialskyddsavgift. I försöket befriades företag från att betala socialskyddsavgifter, vilket under försöket innebar 3–

⁷ Statsrådets förordning 632/2007

⁸ Vihinen Hilka, Voutilainen Olli ja Muilu Toivo (2019): Manner-Suomen maaseudun kehittämishelmien aluetalous- ja työllisyysvaikutukset. Vaikuttavuusanalyysi ohjelmakaudelta 2007-2013. Maa- ja metsätalousministeriön julkaisuja 16:2019. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-366-005-2>. På finska, med svenskt presentationsblad

6 procent av företagens lönesummor. För ett enskilt företag sänktes avgiften ändå med högst 30 000 euro per år. En arbetsgivare som utnyttjade avgiftsbefrielsen uppgav via sin periodskatte-deklaration socialskyddsavgiften, från vilken beloppet av avgiftsbefrielsen hade dragits av. Övervakningen av förfarandet med avgiftsbefrielse skedde huvudsakligen i efterhand. Ansvaret låg hos företagsskattebyrån/skattebyrån på arbetsgivarens hemort.

I en undersökning gjord av Statens ekonomiska forskningscentral⁹ bedömdes hur befrielsen från socialskyddsavgifter i Lappland och Kajanaland påverkat företagens sysselsättning, lönesummor och lönsamhet samt timlönerna för dem som arbetade i dessa företag. Utifrån undersökningsresultaten kunde man inte se att sänkningen av avgiften skulle ha haft någon inverkan på företagens sysselsättning, lönesummor eller vinster, och försöket ledde inte till några förändringar i löneutvecklingen.

Man har strävat efter att sänka tröskeln för rekrytering av arbetstagare också genom att på försöksbasis utvidga ändamålet med arbetsprövning enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice. Åren 2017 och 2018 var det möjligt att kortvarigt använda arbetsprövning för att bedöma en persons lämplighet innan ett arbetsavtal ingicks. Syftet med denna rekryteringsprövning var att sänka rekryteringströskeln genom att göra det möjligt att högst en månad arbeta hos en potentiell arbetsgivare utan ett anställningsförhållande. Med hjälp av rekryteringsprövningen kunde den potentiella arbetsgivaren bedöma personens lämplighet för uppgiften och arbetsgemenskapen.

Rekryteringsprövningen utvärderades som en del av den utredning om arbetsprövning som arbets- och näringsministeriet lät göra 2019¹⁰. I utredningen bedömdes rekryteringsprövning i det stora hela vara en fungerande tjänst som enligt en enkät som gjorts för utredningen ofta ledde till sysselsättning. Antalet deltagare i rekryteringsprövningen var emellertid litet; i genomsnitt deltog 30 personer i månaden i tjänsten.

Försök att sänka rekryteringströskeln har också gjorts genom satsningar på rådgivning i fråga om de färdigheter en arbetsgivare bör ha. I maj 2019 startade den riksomfattande tjänsten Sys-selsätt skickligt, som administreras av Nylands arbets- och näringsbyrå. Tjänsten är avsedd för ensamföretagare och små företag, och där får företagaren rådgivning i frågor som gäller att rekrytera arbetskraft och att vara arbetsgivare. I tjänsten ingår en kartläggning av situationen och utifrån den personlig rådgivning i 2–5 timmar. Rådgivningen ges av konkurrensutsatta tjänsteproducenter. Före denna tjänst fanns det en liknande tjänst, Från företagare till arbetsgi-vare, som tillhandahölls 2017–2019.

Fram till april 2021 hade ca 7 800 företag fått rådgivning inom ramen för projektet Sys-selsätt skickligt. Något över hälften av de deltagande företagen hade ingen fast anställd arbetskraft utöver företagarna själva innan de deltog i tjänsten. Enligt den respons som inom projektet har samlats in från företagen rekryterade ungefär 30 procent av de företag som slutat använda sig av tjänsten ny arbetskraft medan de tog del av den. Att rekrytera ny arbetskraft har ansetts in-begripa såväl anställning av personer i anställningsförhållande som hyrd arbetskraft, entrepre-

⁹ Korkeamäki Ossi: Lapin ja Kainuun sosiaaliturvamaksuvapautuksen vaikutus yritysten työllisyyteen, palkkoihin ja kannattavuuteen, VATT tutkimukset 163 huhtikuu 2011, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-561-975-4>

¹⁰ Mayer, Minna; Eskelinen, Juha; Laasonen, Valtteri; Nyman, Juho; Valtakari, Mikko; Ranta, Tommi; Yli-Koski, Maria: Työkokeilu TE-toimiston palveluna Asiakkaiden, työkokeilupaikkojen ja TE-toimiston asiantuntijoiden kokemuksia työkokeilusta, Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja, Työelämä, 2019:16, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-404-4>. På finska, med svenskt presentationsblad.

nader och annat köp av arbete. Företagen har rekryterat i genomsnitt 1,6 nya arbetstagare. Tjänsten Sysselsätt skickligt fortsätter inom ramen för den nuvarande finansieringen till utgången av 2021.

Plan för försöksuppställningen

Vid tidigare försök som syftat till att sänka rekryteringströskeln har inga betydande positiva effekter kunnat konstateras. För att man ska få tillförlitlig information i frågan fordras det en randomiserad kontrollerad studie. En utvärdering av effekterna är enklast och mest tillförlitlig när det finns en faktiskt jämförbar kontrollgrupp som annars är likvärdig med den försöksgrupp som är föremål för åtgärden i fråga men som inte omfattas av den politiska åtgärden. Genom att ge akt på kontrollgruppen är det möjligt att bilda sig en trovärdig uppfattning om vad som skulle ha hänt med försöksgruppen om stödet inte hade getts. En jämförelse av försöksgruppen och kontrollgruppen efter försöket ger en uppskattning av åtgärdens effekt.

Försökets statistiska exakthet (stödinstrumentets minsta observerbara effekt) beror i väsentlig grad på målpopulationen och på försöksgruppens och kontrollgruppens storlek samt på responsvariablernas och kontrollvariablernas fördelning. I en randomiserad kontrollerad studie kan osäkerheten i fråga om resultaten elimineras nästan helt och hållet om försöksgruppen och kontrollgruppen görs tillräckligt stora. Utöver randomiseringen av försöksgruppen är det således av väsentlig betydelse att denna grupp är tillräckligt stor för att de antagna effekterna ska kunna observeras. I planen för försöket med rekryteringsstöd (Einiö – Nivala – Nokso-Koivisto, 2021) har det bedömts att ett försök där 900 företag använder rekryteringsstödet är tillräckligt stort för att de förväntade effekterna av stödet ska kunna observeras statistiskt. Vid utarbetandet av planen har ett antagande varit att om samma försök görs flera gånger kan i 80 procent av fallen ett statistiskt signifikant resultat observeras, med en risknivå på fem procent. En risknivå på fem procent innebär att det när skillnaderna mellan försöksgruppen och kontrollgruppen testas statistiskt finns en risk på fem procent för att det statistiska testet visar att åtgärden har varit effektiv trots att den de facto inte var det.

3 Målsättning

Ett syfte med rekryteringsstödet är att sänka tröskeln för anställning av den första arbetstagaren och att därigenom främja uppkomsten av nya arbetsgivarföretag och den vägen även främja företagstillväxt och sysselsättning. Ett syfte med försöket är att ta reda på om man med ett finansiellt stöd som sänker lönekostnaderna kan sänka rekryteringströskeln och på så sätt skapa en positiv tillväxtspiral. Avsikten är att genom en randomiserad kontrollerad studie på ett vetenskapligt tillförlitligt sätt få information om hur ett stöd som inriktas på lönekostnaderna inverkar på viljan att bli arbetsgivare och på företagstillväxten, mätt med olika responsvariabler såsom antalet anställda och omsättningen.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås att det stiftas en lag om ett försök med rekryteringsstöd. Försöket ska göras som en randomiserad kontrollerad studie där de företag som hör till försöksgruppen erbjuds stöd för lönekostnaderna. Försöket ska enligt förslaget verkställas av Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå och utvecklings- och förvaltningscentret.

Försöksuppställning

RP 160/2021 rd

Målgrupp för försöket är företag som inte under de senaste 12 månaderna innan målgruppen bestäms har haft utomstående avlönad arbetskraft. Som utomstående arbetskraft betraktas personer som arbetar i företaget, som företaget har betalat lön till och som inte arbetar i företagareställning i företaget. Målgruppen föreslås omfatta fysiska personer som bedriver näringsverksamhet och sådana små företag där det arbetar en eller flera personer i företagareställning men inte utomstående arbetstagare.

För att de företag som hör till målgruppen för försöket ska vara sådana som aktivt bedriver affärsverksamhet ska deras omsättning 2021 vara minst 15 000 euro. Genom en nedre gräns för omsättningen lämnas s.k. skrivbordsbolag och företag med ringa affärsverksamhet utanför försöket. Inte heller företag med en omsättning på mer än en miljon euro ska ingå. Orsaken till att sådana företag inte blir arbetsgivare antas inte vara ekonomiska risker i samband med anställning av en person. Genom dessa avgränsningar blir försöket mer exakt i och med att sådana företag bland vilka stödet inte bedöms ha någon inverkan på sannolikheten för att företaget rekryterar inte tas med i målgruppen.

Det är meningen att de företag som ingår i målgruppen för försöket ska plockas ur Skatteförvaltningens registeruppgifter vid en viss tidpunkt, och situationen vid tidpunkten i fråga avgör om företaget hör till målgruppen eller inte. Företag som har sin hemort på Åland ska inte höra till målgruppen. Dessutom ska, på basis av uppgifter som fås ur Skatteförvaltningens register, de företag lämnas utanför målgruppen för vilka det i skatteskuldsregistret har antecknats uppgifter om skatteskulder eller försummelse av deklareringskyldigheten liksom även företag som har försatts eller sökts i konkurs. Genom dessa avgränsningar vill man förhindra att offentligt stöd riktas till företag som inte har fullgjort sina lagstadgade skyldigheter eller som har råkat i betalningssvårigheter. Företagen förutsätts ingå i registret över mervärdesskattskyldiga också vid tidpunkten för uttagningen.

Enligt förslaget ska Skatteförvaltningen när försöket inleds lämna ut uppgifter om de företag som hör till målgruppen till Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå. Bland de företag som hör till målgruppen tas det genom slumpmässigt urval ut en försöksgrupp och en kontrollgrupp. För att de förmodade effekterna ska kunna observeras behöver minst 900 företag använda rekryteringsstödet. Eftersom det inte på förhand finns några säkra uppgifter om stödets användningsgrad, dvs. hur många företag som kommer att använda stödet, ska försöket genomföras i olika faser. I den första fasen tas 3 500¹¹ företag ut till försöksgruppen och 20 000 företag till kontrollgruppen.

Randomiseringen ska göras så att alla företag som hör till målgruppen har lika möjlighet att bli valda till försöksgruppen respektive kontrollgruppen. För transparensens skull ska de programmeringskommandon som används vid randomiseringen offentliggöras på förhand. Eftersom beviljandet av stöd inte genomgår någon myndighetsprövning efter det att företagen har tagits ut till försöksgruppen, kommer rekryteringsstöd sannolikt också att beviljas företag som skulle ha rekryterat även utan stöd. Förmodligen kommer andelen sådana företag ändå att vara lika stor i

¹¹ Budgeten för försöket gör det möjligt att bevilja stöd till 1 165 företag, så inom försöksgruppen för den första fasen kan användningsgraden för rekryteringsstödet vara högst ca 33,3 procent. I den försöksplan som utarbetades till stöd för beredningen av försöket har sannolikheten för att en företagare ska bli arbetsgivare uppskattats till 6,9 procent. Under beredningen har avgränsningarna i fråga om målgruppen preciserats jämfört med försöksplanen. Forskarna har ombetts komma med en uppskattning av sannolikheten för sysselsättning också med nyare material än försöksplanens och med den målgrupp som anges i propositionen. Med dessa preciseringar uppskattas sannolikheten för att en företagare ska bli arbetsgivare vara något över 10 procent på årsbasis i målgruppen. För en kortare tidsperiod är sannolikheten emellertid mindre. Således är det i den första fasen möjligt för många gånger fler företagare att bli arbetsgivare utan att budgeten för försöket begränsar antalet beviljade stöd.

försöksgruppen som i kontrollgruppen, som båda är slumpmässigt uttagna. På grund av rekryteringsstödet förväntas andelen företag som rekryterar vara större i försöksgruppen än i kontrollgruppen, eftersom en del av företagen rekryterar till följd av stödet. Om skillnaden mellan försöksgruppen och kontrollgruppen är tillräckligt stor, kan det konstateras att stödet har påverkat företagens beteende.

Om tillräckligt många företag inom försöksgruppen för den första fasen av försöket inte börjar använda stödet inleds enligt förslaget den andra fasen, som kompletterar den första. I den andra fasen bildas det en ny målgrupp, och ur denna grupp tas det genom slumpmässigt urval ut en försöksgrupp och en kontrollgrupp för den andra fasen. Storleken på försöksgruppen och kontrollgruppen för den andra fasen bestäms med beaktande av stödets användningsgrad i den första fasen. Ett företag som hör till försöksgruppen eller kontrollgruppen för den första fasen kan inte höra till försöksgruppen eller kontrollgruppen för den andra fasen. Strävan med uppdelningen i faser är dels att säkerställa att ett tillräckligt antal företag använder stödet i försöket, dels att förebygga en situation där det anslag som står till förfogande för stödet inte räcker till för alla de företag i försöksgruppen som vill använda stödet.

Det är Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå som ska göra uttagningen av försöksgruppen och kontrollgruppen genom randomisering. Arbets- och näringsbyrån ska också informera de företag som tagits ut till försöksgruppen om möjligheten till stöd.

Rekryteringsstöd

Rekryteringsstöd ska enligt förslaget beviljas för ett företags lönekostnader. Stödet beviljas efter ansökan. En förutsättning för att få rekryteringsstöd är att minst en person anställs i anställningsförhållande. Ett företag som hör till försöksgruppen för den första fasen ska anställa en person så att anställningsförhållandet börjar senast den 31 juli 2022, och ett företag som hör till försöksgruppen för den andra fasen ska anställa en person så att anställningsförhållandet börjar senast den 31 december 2022. Stöd ska också beviljas ett sådant företag i försöksgruppen som har anställt en person innan stödansökan lämnades in.

Stöd ska beviljas om inte något annat följer av de absoluta förutsättningarna för stöd eller av de anslag som står till förfogande. Stöd får inte beviljas om företaget vid tidpunkten för beviljande av stöd inte längre uppfyller förutsättningarna för att ingå i målgruppen för försöket. Att ett företag har anställt en person efter det att målgruppen har bestämts ska ändå inte utgöra något hinder för beviljande av stöd.

Rekryteringsstödet ska enligt förslaget beviljas i form av stöd av mindre betydelse, dvs. så kallat de minimis-stöd. Stöd ska inte kunna beviljas ett företag, om beviljandet av stödet leder till att företagets kvot för de minimis-stöd överskrids. Det sammanlagda beloppet av de minimis-stöd som beviljats ett företag under det innevarande skatteåret och de två föregående skatteåren får enligt kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse, nedan den allmänna de minimis-förordningen, inte överstiga 200 000 euro. Med avvikelse från detta är maximibeloppet av de minimis-stöd till företag som är verksamma inom sektorn för godstransporter på väg 100 000 euro. Stöd enligt den allmänna de minimis-förordningen får inte beviljas för primär jordbruksproduktion eller för verksamhet inom fiskeri- eller vattenbrukssektorn. I fråga om dessa sektorer tillämpas egna de minimis-förordningar. De minimis-stöd för primär jordbruksproduktion får beviljas till ett belopp av högst 20 000 euro och för produktion, bearbetning och saluföring av fiskeri- och vattenbruksprodukter till ett belopp av högst 30 000 euro under en treårsperiod.

RP 160/2021 rd

Hinder för stöd ska också vara lagakraftvunna domar för företagaren eller företagets företrädare i anslutning till anlitan­de av utländsk arbetskraft som saknar tillstånd. Domar under det inneva­rande och de två föregående åren ska beaktas.

En ytterligare förutsättning för stöd ska vara att företaget förbinder sig att betala den anställda lön minst enligt kollektivavtalet eller, om det inte finns något tillämpligt kollektivavtal, sedvanlig och skälig lön för arbetet i fråga.

Stödbeloppet föreslås vara 50 procent av de faktiska lönekostnaderna under högst 12 månader från det att den första arbetstagarens anställningsförhållande börjar, dock inte mer än 10 000 euro. Om anställningsförhållandet har börjat innan stödansökan lämnas in, börjar stödtiden på 12 månader den dag stödansökan lämnas in. Lönekostnader som har uppkommit innan stödet söktes berättigar inte till stöd.

Stödet ska inte vara bundet till en enda arbetstagares lön, utan stöd ska inom ramen för stödtiden och stödets maximibelopp kunna betalas för flera arbetstagares lön. Ett företag ska ändå inte ha rätt till stöd för lön som betalats till personer i företag­arställning eller till en sådan anställd för vars lönekostnader företaget har beviljats lönesubvention enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice eller annat offentligt stöd. Stödberättigande är inte heller lönekostnaderna för en arbetst­agare vars arbetsinsats gagnar en sektor som inte kan stödjas enligt den de minimis-förordning i enlighet med vilken stödet har beviljats.

Enligt förslaget ska rekryteringsstöd beviljas av Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå, som företagen ska ansöka om stöd hos. Företagen i försöksgruppen för den första fasen ska ansöka om stöd före utgången av juli 2022 och företagen i försöksgruppen för den andra fasen före utgången av december 2022.

Utvecklings- och förvaltningscentret ska en gång i månaden betala ut rekryteringsstödet på basis av de löneuppgifter som fås ur inkomstregistret, och företaget behöver alltså inte separat ansöka om utbetalning av stödet. Om utbetalningen inte kan göras enbart på basis av de uppgifter som fås ur inkomstregistret, ska utvecklings- och förvaltningscentret begära de uppgifter som behövs av företaget. Vissa omständigheter, såsom andra stöd som betalas för lönekostnaderna, ska företaget på eget initiativ anmäla till utvecklings- och förvaltningscentret.

Utlämnande av uppgifter och rätt att få uppgifter

Avsikten är att målgruppen för försöket ska bestämmas utifrån de uppgifter som fås ur Skatteförvaltningens register. Skatteförvaltningen ska lämna ut uppgifter om målgruppen till Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå. Till de uppgifter som ska lämnas ut hör målgruppens identifieringsuppgifter, dvs. företagets namn och företags- och organisationsnummer. Dessutom ska Skatteförvaltningen lämna ut de kontaktuppgifter som företagen har anmält för beskattningen, uppgifter om varje enskilt företags verksamhetsområde och hemort, uppgifter om och personbeteckningar för personer i företag­arställning och uppgifter om den omsättning som deklarerats vid mervärdesbeskattningen för 2021. Skatteförvaltningen ska ha rätt att lämna ut uppgifterna trots sekretessbestämmelserna.

I lagen föreslås det dessutom bestämmelser om rätten för Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå och utvecklings- och förvaltningscentret att trots sekretessbestämmelserna av andra myndigheter få uppgifter som är nödvändiga för verkställigheten av försöket. Vid genomförandet av försöket är det meningen att använda de löneuppgifter som fås ur inkomstregistret. Rättsregistercentralen kan lämna ut uppgifter om påföljder i anslutning till anlitan­de av utländsk arbetskraft som saknar tillstånd, om påföljderna utgör ett hinder för beviljande av stöd. Vid beviljande

och utbetalning av stöd får uppgifter i arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem även användas.

De uppgifter som behandlas i försöket bildar ett försöksregister, för vilket Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå och utvecklings- och förvaltningscentret ska vara gemensamt personuppgiftsansvariga. Registret kommer att innehålla personuppgifter för vars del Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan den allmänna dataskyddsförordningen, och dataskyddslagen (1050/2018) ska iakttas. De personuppgiftsansvariga ansvarar för de uppgifter som de fört in i registret. Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå ska i registret föra in uppgifter om de företag som hör till försöksgruppen och kontrollgruppen samt uppgifter om ansökan om och beviljande av stöd. Utvecklings- och förvaltningscentret ska för sin del ansvara för registreringen av utbetalningarna av stöd och för registreringen av de uppgifter som ligger till grund för utbetalningarna. Dessutom ska utvecklings- och förvaltningscentret svara för den registeransvariges uppgifter i anslutning till informationssäkerheten.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

Ekonomiska konsekvenser

Regeringen drog i samband med budgetmanglingen hösten 2019 upp riktlinjer för beredningen av försöket med rekryteringsstöd. Enligt dem ska sammanlagt 13 miljoner euro anvisas för genomförandet av försöket, varav största delen ska användas till rekryteringsstöd till företag och en del till de administrativa kostnaderna för försöket. Försöket medför administrativa kostnader, under beredningen av försöket på grund av de ändringar i informationssystemen som måste göras för den nya stödförmen och under försökets gång på grund av uppgifter i anslutning till beviljande och utbetalning av stöd och administreringen av försöket. Därtill har försöket, jämfört med annan finansiering av försök, medfört vissa mindre kostnader för den försöksplan som arbets- och näringsministeriet lät utarbeta och för konsulteringen av forskare till stöd för beredningen av försöket. Dessutom tillkommer det kostnader för den utvärdering av resultaten av försöket som man senare kommer att låta göra.

Vid halvtidsöversynen våren 2021 fattade regeringen beslut om planen för de offentliga finanserna 2022–2025. I enlighet med den planen föreslås det i budgetpropositionen för 2022 under moment 32.30.51 (Offentlig arbetskrafts- och företagsservice) 11,65 miljoner euro för rekryteringsstöd och under moment 32.01.02 (Närings-, trafik- och miljöcentralernas omkostnader) 450 000 euro för personalkostnader i anslutning till ordnandet av försöket. Dessutom har det i budgeten för 2021 under moment 32.01.03 (Arbets- och näringsbyråernas omkostnader) reserverats 900 000 euro för kostnader för informationssystem och personalkostnader i anslutning till beredningen av försöket. Inga anslag för försöket ska reserveras i budgeten för 2023 eller i senare budgetar.

Samhälleliga konsekvenser

Syftet med rekryteringsstödet är att sänka tröskeln för företag att anställa sin första utomstående arbetstagare. Målsättningen med det är att öka företagets tillväxt och förbättra sysselsättningen. Avsikten med försöket är att ta reda om stödet inverkar på benägenheten att överskrida rekryteringströskeln eller på företagets tillväxt och därigenom har eventuella positiva effekter på den totala sysselsättningen. Arten av och varaktigheten hos eventuella ny anställningar kan inte bedömas på förhand eftersom det inte ska finnas några krav i fråga om arbetstid eller arbetsavtalets längd som måste uppfyllas för att rekryteringsstöd ska beviljas.

RP 160/2021 rd

Försöket ska göras som en randomiserad kontrollerad studie. Det är meningen att försöket ska ge mer information och erfarenheter när det gäller ordnandet av samhällsliga försök av detta slag och bedömningen av konsekvenserna av en offentlig åtgärd. Även om rekryteringsstödet inte konstateras ha några önskade effekter på uppkomsten av arbetstillfällen eller på företagens tillväxt kan försöket i sig ge mer nyttig information med tanke på konsekvensbedömningen när det gäller företagsstöd. Utifrån resultaten av försöket kan man med hjälp av vetenskapliga bevis avgöra om de eftersträlvade effekterna kan nås med liknande stöd som det som ingår i försöket och om det är ändamålsenligt att permanent ta stödet i bruk.

Antalet företag som använder det rekryteringsstöd som försöket gäller påverkar hur stora effekter som kan verifieras statistiskt. Ju fler företag som använder stödet, desto fler är de eventuella mindre konsekvenser som kan identifieras. I försöket med rekryteringsstöd är målet att minst 900 företag ska använda stödet. Einiö, Nivala och Nokso-Koivisto (2021) bedömer i försöksplanen för försöket med rekryteringsstöd, utgående från material från 2016, att man med detta antal företag som använder stödet statistiskt kan identifiera en ökning på minst 0,63 procentenheter i andelen ensamföretagare som blir arbetsgivare, en ökning på minst 18 726 euro i omsättningen för de företag som får stöd och en ökning på minst 2 022 euro i lönekostnaderna för de företag som får stöd. Budgeten för försöket gör det möjligt att bevilja högst 1 165 företag rekryteringsstöd.

I propositionen har målgruppen avgränsats på ett sätt som delvis avviker från försöksplanen, och vissa detaljer har preciserats. Forskarna ombads bedöma hur de avgränsningar som avviker från försöksplanen inverkar på hur effektivt försöket blir. Utifrån material från 2018 och 2019 är försökets minsta observerbara effekt något större än den som det redogörs för ovan, med beaktande av de ytterligare avgränsningar som gjorts under beredningen. Den minsta observerbara effekten är emellertid relativt sett av samma storleksklass som i försöksplanen.

Avgränsningen av målgruppen för försöket begränsar den grupp företag som kan dra nytta av rekryteringsstödet. Eftersom en förutsättning för att ett företag ska höra till målgruppen för försöket är att företaget har en omsättning på minst 15 000 euro 2021, kan covid-19-pandemin och de begränsningar av verksamheten som hänför sig till den i viss mån återspeglas i den branschvisa fördelningen och antalet när det gäller de företag som hör till målgruppen. Det är meningen att inleda försöket i mars 2022, och man vet ännu inte vilka slags begränsningar i företagens omvärld som då eventuellt gäller. Omvärlden och eventuella begränsningar i verksamheten påverkar företagets beteende och påverkar således de tolkningar som görs när det gäller möjligheten att generalisera resultaten av försöket.

Ett syfte med rekryteringsstödet är att få företagen att överskrida rekryteringströskeln. Om ett företags rekrytering inte leder till att arbetet minskar vid andra företag, ökar den totala sysselsättningen. Detta går ändå inte att bedöma med hjälp av den föreslagna försöksupställningen, utan i försöket görs det en uppskattning av ökat antal anställningar i de företag som får stöd. Arbetstiderna och anställningsförhållandenas längd kan variera i fråga om det arbete som uppkommer i företag som får rekryteringsstöd eftersom stödvillkoren inte innehåller några kriterier för anställningsförhållandets art. Rekryteringsstödet kan vara olika lockande för företag inom olika branscher när det gäller viljan att bli arbetsgivare. Det kan också finnas skillnader mellan branscherna t.ex. i fråga om hur vanligt det är med deltidsarbete.

Antalet anställningar som försöket leder till motsvarar minst det antal företag som använder stödet. Målet för försöket är att minst 900 företag ska använda stödet, och stöd kan beviljas högst 1 165 företag. Eftersom rekryteringsstödet inte är bundet till lönekostnaderna för en eller flera specifika arbetstagare, kan stödet riktas till lönerna för flera arbetstagare i ett företag. Det

RP 160/2021 rd

är således inte möjligt att på förhand bedöma hur många olika personers lönekostnader rekryteringsstödet kommer att användas till. Stödets maximibelopp är 10 000 euro, och stödet uppgår till 50 procent av bruttolönen. Stödets maximibelopp motsvarar en månadslön på ca 1 600 euro för arbete som motsvarar ett årsverke. Denna lönenivå är något över hälften av finländarnas medianlön. Således uppskattas antalet årsverken för vilka rekryteringsstöd betalas vara högst ca 1 000, så stödet kommer i huvudsak att riktas till arbetsuppgifter med låg lön. Beroende på hur vanligt det är med deltidsarbete kan antalet personer som omfattas av stödet vara betydligt högre än 1 000.

Konsekvenser för myndigheternas verksamhet

Försöket ska enligt förslaget verkställas av Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå och utvecklings- och förvaltningscentret. Arbets- och näringsbyrån ska randomisera de företag vars uppgifter den fått från Skatteförvaltningen till en försöksgrupp och en kontrollgrupp samt informera företagen om möjligheten till rekryteringsstöd. Dessutom ska byrån föra in uppgifter om försöksgruppen och kontrollgruppen i försöksregistret för en senare utvärdering av försöket. Det är meningen att arbets- och näringsministeriet ska anlita utomstående forskare för utvärderingen. Enligt förslaget ska Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå också bevilja rekryteringsstöden. I uppgiften ingår att ge rådgivning i anslutning till försöket och rekryteringsstödet samt att behandla ansökningar och fatta stödbeslut. Vid arbets- och näringsbyrån beräknas de nämnda uppgifterna under 2022 och januari 2023 medföra administrativt arbete som motsvarar cirka fyra årsverken. För byrån medför försöket knappt något arbete alls efter januari 2023 eftersom alla stödansökningar ska lämnas in före utgången av 2022.

Uppgifter som gäller utbetalning och återkrav av stöd ska skötas av utvecklings- och förvaltningscentret. Dessutom är det meningen att centret ska sköta de ändringar i informationssystemen som försöket förutsätter. Vid centret beräknas uppgifter i anslutning till försöket under 2022 och 2023 medföra administrativt arbete som motsvarar cirka tre årsverken per år. Dessutom kan utbetalningar komma att göras också i början av 2024.

Försöket väntas medföra en viss mån av administrativt arbete även för Skatteförvaltningen. Skatteförvaltningen ska ta ut målgruppen för försöket ur sina register och lämna uppgifterna till Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå. Uttagningen av målgruppen behöver göras två gånger, om en tillräcklig användningsgrad för stödet inte nås i den första fasen av försöket. Dessutom kan Skatteförvaltningen orsakas en mindre mängd arbete med att kontrollera uppgifterna när stödet beviljas.

Uppgifter om påföljder i anslutning till anlitan av utländsk arbetskraft som saknar tillstånd ska enligt förslaget lämnas ut ur straffregistret och bötesregistret på begäran av arbets- och näringsbyrån eller utvecklings- och förvaltningscentret och uppgifterna kontrolleras endast i undantagsfall. Rättsregistercentralen ska lämna ut uppgifterna manuellt. Den arbetsmängd som detta orsakar centralen bedöms vara liten.

Arbets- och näringsministeriet ska sörja för genomförandet av en utvärdering av försöket. Det är meningen att ministeriet ska anlita utomstående forskare för utvärderingen och vidta åtgärder i anslutning till detta.

Konsekvenser för företagen

En strävan med rekryteringsstödet är att sänka företagets tröskel för att anställa personal. Rekryteringsstödet sänker arbetskraftskostnaderna för de företag som får stödet, vilket kan förväntas ha en direkt inverkan på antalet anställda vid företaget under stödperioden. Hur stor denna

inverkan blir beror på hur stor företagets efterfrågeelasticitet är när det gäller arbetskraft. För ensamföretagarnas del finns det inga tillförlitliga vetenskapliga rön om hur stor denna elasticitet är, så det är svårt att på förhand bedöma konsekvensernas förväntade omfattning.

Efter stödperioden kan det få konsekvenser om företagets vilja att bli arbetsgivare begränsas av friktionsfaktorer i anslutning till sysselsättningen, såsom osäkerhet om företagets eller arbetstagarens lönsamhet eller arbetstagarens lämplighet samt rekryterings- och introduktionskostnader. Dessutom kan företaget ha svårt att finansiera anställningen av en ny arbetstagare eftersom en anställning t.ex. kan förutsätta investeringar i utrustning och löneutbetalningen eventuellt inleds innan företaget får ett starkare kassaflöde till följd av den nya arbetstagarens arbetsinsats. När rekryteringströskeln har överskridits kan det vara lönsamt för företaget att hålla kvar en anställd, vilket innebär att ett stöd som syftar till att sänka tröskeln också på lång sikt kan inverka på antalet personer som företaget sysselsätter och på företagets tillväxt. Det finns inga uppgifter om rekryteringströskelns storlek eller om dess existens.

Om rekryteringsstödet är effektivt växer de företag som fått stödet kraftigare än de företag som hör till kontrollgruppen. Eftersom stödet endast erbjuds de företag som valts ut till försöksgruppen, kan det under försöket uppstå en snedvridning av konkurrensen som slumpmässigt drabbar olika företag så att vissa får en bättre ställning än andra. Detta är emellertid nödvändigt för att försöket ska kunna genomföras. Dessutom bedöms en eventuell snedvridning av konkurrensen vara liten på grund av det låga stödbeloppet.

Avsikten har varit att planera försöket så att de företag som ansöker om och får stöd orsakas så lite administrativt arbete som möjligt. Det administrativa arbetet hänför sig närmast till de uppgifter som ska lämnas i samband med ansökan om stöd. Utgångspunkten är att stödet betalas utifrån de uppgifter som anmälts till inkomstregistret, så i regel krävs det inga andra åtgärder av ett företag för att det ska få stöd. Efter det att stöd har beviljats kan en eventuell begäran om kompletterande uppgifter eller anmälningsskyldighet medföra administrativt arbete för företagen. Försöket medför inget administrativt arbete för andra företag än de som ansöker om rekryteringsstöd.

Konsekvenser för jämställdheten mellan könen

Av ensamföretagarna är ca 60 procent män. Valet av försöksgrupp sker genom randomisering, och därför antas könsfördelningen mellan de företagare som väljs till försöksgruppen följa könsfördelningen för hela gruppen av ensamföretagare. Med rekryteringsstödet strävar man efter att sporra och hjälpa företagen att rekrytera ny arbetskraft. Även om en större andel av ensamföretagarna är män är det inte möjligt att på förhand bedöma om rekryteringsstödet har större inverkan på uppkomsten av arbetstillfällen för män än för kvinnor. Det är osäkert om rekryteringsstödet kommer att leda till nya anställningar, och försöket syftar till att utreda dessa effekter.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

Alternativt kunde försöket genomföras så att försöksgruppen och kontrollgruppen i stället för genom slumpmässigt urval som baserar sig på registermaterial tas ut bland de företag som i och med en informationskampanj ansöker om att få delta i försöket. Bland de företag som ansökt om att få delta gallras de företag ut som hör till målgruppen för försöket, varefter företag slumpmässigt plockas ut ur denna grupp till försöksgruppen och kontrollgruppen.

RP 160/2021 rd

Om försöket genomförs på det sättet, gäller resultatet av försöket endast de företag som ansökt om att få delta, inte hela populationen av ensamföretagare. De som ansöker om att få delta är då företag som får information om försöket och som upplever att de kan dra nytta av det. Ansökan om att få delta är således inte oberoende av företagets bakgrund, utan målpopulationen för försöket blir en utvald grupp företag. Det blir svårt att bestämma målpopulationen på förhand eftersom det inte finns någon information om hurdana företag som kommer att ansöka om att få delta i försöket och hur väl de representerar målpopulationen för det egentliga slutliga stödet. Det går inte heller att på förhand beskriva målpopulationen för försöket, och ingen tillförlitlig bakgrundsinformation finns att tillgå för att bedöma försökets statistiska kraft.

Om företag som ansöker om att få delta i försöket används som målpopulation är ett problem också att om stödmottagarna bestäms genom lottdragning bland dem som ansökt om att få delta inverkar detta på ett företags uppskattade nytta av deltagandet, eftersom företaget inte vet på förhand om det kommer till försöksgruppen eller kontrollgruppen. På så sätt påverkas viljan att delta i försöket inte bara av stödets storlek utan också av företagets bedömning av hur sannolikt det är att det får stöd, dvs. i slutändan av företagets uppskattning av hur många andra företag som deltar i försöket och hur stor andel av deltagarna som kan få stöd. En väsentlig faktor här blir också kostnaderna för att delta i försöket, t.ex. kostnaderna för att göra en ansökan. Kostnaderna för att delta och en bedömning att sannolikheten för att få stöd är liten kan leda till att många företag som potentiellt skulle använda stödet inte går med i försöket.

Om företag som ansöker om att få delta i försöket används som målpopulation blir försökets framgång också starkt beroende av hur man har lyckats nå företagen med information. Om informationen inte har lyckats tillräckligt väl finns det inte tillräckligt många företag som ansöker om att få delta, och de statistiska slutledningarna kan bli svaga. Det är också svårt att på förhand eller i efterhand bedöma hur informationen lyckas eftersom inte bara informationen utan också benägenheten att ansöka om att få delta och kostnaderna för en ansökan i förhållande till nyttan med stödet påverkar om en ansökan görs eller inte.

För små företag kan en rekryteringströskel uppkomma dels på grund av kostnaderna för en anställd, dels på grund av brist på information om arbetsgivares lagstadgade skyldigheter, om rekrytering, om ledning av anställda och om andra motsvarande omständigheter. I försöket kan man också utreda vilken effekt träning som utvecklar arbetsgivarens färdigheter har när det gäller att sänka rekryteringströskeln. Med tanke på träningen skulle det emellertid vara utmanande att genomföra en kontrollerad studie eftersom rådgivning i anslutning till rekrytering tillhandahålls av arbets- och näringsförvaltningen och av andra aktörer och företagets möjlighet att använda dessa tjänster således inte kan uteslutas från försöksmiljön.

För att minska den osäkerhet som hänför sig till rekryteringsstödet användningsgrad vore det ändamålsenligt att genomföra försöket i tre faser i stället för två. Med flera faser kan man bättre säkerställa att det eftersträvade antalet företag som använder stödet nås i försöket utan att anslaget begränsar beviljandet av stöd. Då blir tiden för genomförande av försöket emellertid längre än vad som föreslagits. Försöket med rekryteringsstöd är en del av de s.k. framtidsinvesteringar som avses i regeringsprogrammet och som enligt regeringens beslut inte får medföra kostnader i budgeten för 2023. Det tvååriga reservationsanslag som används förutsätter således att de 12 månaderna med stödberättigande kostnader börjar löpa senast den 31 december 2022, så att stödtiden hinner löpa ut före utgången av 2023. Dessutom är ett försök i tre faser mer utmanande med tanke på den tid som går mellan uttagningen av målgruppen och försökets sista fas eftersom det under denna tid har kunnat ske förändringar i omvärlden som kan inverka på företagens beteende i de olika faserna.

RP 160/2021 rd

En princip vid ordnandet av försöket är att de val som företagen inom målgruppen gör under försöket inte får inverka på om ett företag hör till försöksgruppen eller kontrollgruppen. Utifrån detta perspektiv kunde försöket också göras så att de företag som ska höra till försöksgruppen bestäms på en gång när försöket inleds, och placeras i en slumpmässig prioriteringsordning. De olika faserna skulle då genomföras så att en del av företagen i försöksgruppen erbjuds rekryteringsstöd först, i enlighet med prioriteringsordningen. Vid behov erbjuds stöd till de följande företagen i prioriteringsordningen. I samband med att försöksgruppen bestäms bildar de företag i målgruppen som inte ingår i försöksgruppen kontrollgrupp för försöket. En utmaning med detta alternativ är att de företag som hör till försöksgruppen med större sannolikhet kan rekrytera arbetskraft efter det att målgruppen har bestämts, utan att veta att de hör till försöksgruppen. Således kan rekryteringsstöd i en eventuell andra fas av försöket komma att erbjudas företag som har haft avlönad arbetskraft under de föregående 12 månaderna. Detta medför ingen urvalsskevhet men kan leda till att det kan ifrågasättas om resultaten av försöket entydigt ska tolkas som en effekt av stödet till ensamföretagare.

Företag vars huvudsakliga verksamhetsområde är primär jordbruksproduktion, fiske eller vattenbruk ska kunna lämnas utanför målgruppen för försöket eftersom beviljandet av de minimisstöd till dessa sektorer är mer begränsat än stödet till andra sektorer. Eftersom de maximala stödkvoterna är lägre inom dessa sektorer är det mer sannolikt att en del företag inte har möjlighet att få rekryteringsstöd på grund av stöd som de tidigare har fått. Således kan effekterna av stödet inom dessa sektorer bli mindre än inom övriga sektorer, vilket kan påverka tolkningen av totalresultaten av försöket. Företagen inom jordbruks- och fiskerisektorn utgör uppskattningsvis ca 2–3 procent av målgruppen för försöket, så om dessa sektorer ingår i försöket bedöms det ändå inte ha någon betydande inverkan på resultaten. Vid behov kan dessa sektorer utslutas när resultaten av försöket utvärderas, om det konstateras att möjligheten att bevilja rekryteringsstöd till företag inom sektorerna i fråga har begränsats av att kvoterna för de minimisstöd är fyllda.

Genom försöket skulle det också vara möjligt att undersöka vilken effekt ett rekryteringsstöd av någon annan storlek har jämfört med det föreslagna stödet när det gäller att sänka rekryteringströskeln. Då ger försöket information om huruvida ett stödbelopp av annan storlek har samma effekter som det föreslagna stödet. Om man i försöket utöver den föreslagna försöksgruppen tar med en försöksgrupp som beviljas stöd på t.ex. 15 000 euro, uppgår merkostnaderna för stödet till ca 13,5 miljoner euro.

Vid sidan av stödbeloppet kan tidpunkten för utbetalningen av stödet inverka på stödmottagarnas beteende. Rekryteringsstödet ska enligt förslaget betalas ut en gång i månaden på basis av de faktiska lönekostnaderna. Alternativt kunde stöd betalas ut till företagen på förhand och stödbeloppet korrigeras senare, när de faktiska stödberättigande kostnaderna är kända. En sådan modell leder till ökat administrativt arbete för såväl företagen som utvecklings- och förvaltningscentret, eftersom det utöver de utbetalningar som görs på basis av de faktiska kostnaderna ska bestämmas hur stort förskottet ska vara och förskott ska betalas. Det finns också en risk för att denna modell leder till många fall av återkrav. I praktiken skulle endast en del av det beviljade maximala stödbeloppet kunna betalas ut i förskott, så nyttan med förskott bedöms vara liten jämfört med att stödet betalas ut i efterskott en gång i månaden.

För rekryteringsstödet har det inte ställts några villkor i fråga om anställningsförhållandets längd eller arbetstiden för den som ska anställas. Ett alternativ kunde vara att ställa minimikrav på anställningsförhållandets längd och arbetstiden, dvs. förutsätta ett anställningsförhållande som t.ex. varar i minst sex månader, har en arbetstid på minst 50 procent av den ordinarie maximiarbetstiden eller uppfyller arbetsvillkoret för löntagare. På så sätt kunde man förebygga att rekryteringsstödet används enbart för ett kortvarigt, t.ex. säsongsbetonat, behov arbetskraft. Krav

på anställningsförhållandet kan emellertid begränsa företagets vilja att anställa någon, och då ger försöket inte svar på i hurdana anställningsförhållanden företagen anställer personal enligt sina egna behov. Företagen ska iakttä arbetsavtalslagen (55/2001), enligt vilken det fordras en grundad anledning för att ingå ett arbetsavtal för viss tid.

5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet

I några av Europeiska unionens medlemsländer tillämpas ett stöd som uttryckligen riktas till att sänka tröskeln för rekrytering av den första arbetstagaren. Till de här länderna hör bl.a. Sverige, Frankrike, Belgien och Österrike.

I Sverige har kostnaderna för den första anställningen sänkts sedan ingången av 2017 genom en sänkning av de arbetsgivaravgifter som betalas på lönen (s.k. växa-stöd). Stödet är tidsbegränsat och gäller till utgången av 2021. Stödet betraktas som ett stöd av mindre betydelse för företaget.

När växa-stödet infördes gällde det enskilda näringsidkare som inte hade haft någon anställd sedan den 1 januari 2016 och som anställde en person efter den 31 mars 2016. Sänkningen av arbetsgivaravgifterna gäller lön på högst 25 000 kronor i månaden. Anställningen ska vara i minst tre månader och arbetstiden uppgå till minst 20 timmar per vecka.

Den 1 januari 2018 utvidgades växa-stödet till att utöver enskilda näringsidkare också gälla aktieföretag som inte har anställda eller som har endast en anställd som också är delägare samt handelsbolag som inte har anställda och som har högst två delägare. Det var möjligt att få stöd för en anställning som påbörjades tidigast den 1 april 2017.

När växa-stödet infördes 2017 var en sänkning av arbetsgivaravgifterna möjlig för 12 månader. Stödperioden förlängdes den 1 september 2019 till 24 månader. Den förlängda stödperioden tillämpas på anställningar som har påbörjats efter den 28 februari 2018. Från ingången av juli 2021 har det varit möjligt att få sänkta avgifter inte bara för den första anställningen utan också för den andra.

I Frankrike har man tillämpat ett stöd för den första anställningen vilket betalas kvartalsvis och i högst två år. Stödet kan uppgå till högst 500 euro per kvartal, dvs. sammanlagt högst 4 000 euro. Det företag som stöds får inte vara en del av en koncern och inte heller en fysisk person. Stödet kan inte kombineras med annat statligt stöd som är avsett för integration, tillgång till arbete eller stöd för återgång till arbetet. Stöd ska sökas senast ett halvt år från utgången av det kvartal för vilket stödet betalas. Den anställning som stöds ska gälla tills vidare eller i minst sex månader, och den som ska anställas får inte ha stått i arbetsavtalsförhållande till företaget under de senaste 12 månaderna. Inga villkor som gäller arbetstiden är kopplade till erhållande av stöd.

Belgien tillämpar ett nationellt avdrag för socialskyddsavgifter när det gäller företag som ska inleda sin verksamhet och små företag som ännu inte har utomstående arbetskraft. I arbetskraften inkluderas inte t.ex. eventuella anställda under 18 år, praktikanter eller säsongarbetare. För den första anställda behöver företaget inte betala socialskyddsavgifter under de 20 första kvartalen. En förutsättning är att personen har varit sysselsatt genom minst ett halvtidsavtal. Dessutom får arbetsgivaren under 13 kvartal ett gradvis minskande avdrag för socialskyddsavgifterna för dem som anställts i ordningen 2–6.

I Österrike betalas stöd för att anställa den första arbetstagaren för högst 12 månader. Stödbeloppet uppgår till 25 procent av nettolönen, och dessutom tillkommer en fast ersättning för socialskyddsavgifter. Ett villkor för anställningen är att den varar i minst två månader och utgör minst ett halvtidsarbete. Arbetsgivaren ska iakttä arbets- och lönebestämmelserna. I Österrike

bedöms användningen av detta stöd vara ringa på grund av ett lönesubventionsinstrument som också kan användas för att kompensera lönekostnader.

6 Remissvar

Justitieministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, Rättsregistercentralen, Skatteförvaltningen, Företagarna i Finland rf, Akava ry, STTK rf, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Löntagarnas forskningsinstitut, utvecklings- och förvaltningscentret, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Mellersta Finland, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Norra Karelen, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Norra Österbotten, Mellersta Finlands arbets- och näringsbyrå, Norra Karelen arbets- och näringsbyrå och Norra Österbottens arbets- och näringsbyrå har yttrat sig om utkastet till proposition. Dessutom lämnade Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Norra Savolax och Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland ett gemensamt yttrande med arbets- och näringsbyrån i sin region. Utöver de aktörer som ombetts yttra sig lämnade också Invalidförbundet rf, Vates-stiftelsen sr och Finlands byar rf yttranden. Nyföretagarcentralerna i Finland meddelade att föreningen välkomnar försöket och inte har något att anmärka mot propositionen.

Remissorganen ställde sig i huvudsak positiva till det föreslagna försöket. I utkastet till proposition föreslogs det att företag vars huvudsakliga verksamhetsområde är primär jordbruksproduktion, fiske eller vattenbruk ska lämnas utanför målgruppen för försöket. Detta motiverades med att de minimis-stöd beviljas till dessa sektorer i mer begränsad omfattning än till andra sektorer, vilket kan påverka försöksuppställningen. Jord- och skogsbruksministeriet konstaterade att ministeriet understöder försöket under förutsättning att det tillämpas också på företag inom dessa sektorer. STTK ansåg att anledningen till inte ta med dessa sektorer var dåligt motiverad och hade önskat sig ”en mer innovativ lösning” i frågan. Även justitieministeriet var av den uppfattningen att det behöver motiveras noggrannare varför dessa inte tas med, så att frågan kan bedömas ur ett jämlikhetsperspektiv. Vid den fortsatta beredningen har det klarlagts att antalet företag inom de nämnda sektorerna är så litet i målgruppen att resultaten av försöket inte påverkas i någon betydande grad om dessa sektorer tas med.

Enligt några remissorgan är stödets föreslagna maximibelopp lågt. Det ansågs att det låga stödbeloppet leder till att stödet kan styras till branscher med låg kompetens och låg lönenivå och eventuellt begränsa stödets attraktionskraft inom branscher där det krävs hög utbildning. Akava föreslog att man ska överväga att höja stödets maximibelopp från 10 000 euro till exempelvis 15 000 euro. Enligt organisationen kunde försöket alternativt genomföras så att stöd kan beviljas till olika belopp, vilket ger en allsidigare försöksuppställning än den föreslagna. Finlands byar rf ansåg att stödets maximibelopp bör vara dubbelt så stort som det föreslagna eller minst 15 000 euro. Närings-, trafik- och miljöcentralen i Norra Österbotten föreslog att man överväger att höja stödets maximibelopp med några tusen euro med beaktande av det totala anslaget. Också Närings-, trafik- och miljöcentralen i Mellersta Finland föreslog att man överväger en höjning av maximibeloppet men specificerade inte stödnivån. Däremot konstaterade STTK i sitt yttrande uttryckligen att det föreslagna stödbeloppet är motiverat.

Det är inte möjligt att höja stödets maximibelopp inom ramen för det anslag som planerats för försöket eftersom tillräckligt många företag måste använda stödet för att effekterna av försöket ska kunna utvärderas. En höjning av maximibeloppet skulle innebära att färre företag kan erbjudas stöd. I samband med den försöksplan som utarbetades till stöd för beredningen av försöket kartlades de genomsnittliga lönekostnaderna 2016 för företag som 2015 varit verksamma utan utomstående arbetskraft och som blev arbetsgivare 2016. Lönekostnaderna var i genomsnitt ca 10 600 euro (inklusive företagarnas löner och arbetsgivarens bikostnader) och den genomsnittliga omsättningen något under 140 000 euro. Om enbart de löner som har betalats till

RP 160/2021 rd

utomstående arbetstagare beaktas, var lönekostnaderna i genomsnitt ca 8 550 euro. Utifrån denna statistik och med beaktande av att avsikten är att betala 50 procent av lönekostnaderna, exklusive arbetsgivarens bikostnader, i rekryteringsstöd bedöms det att största delen av företagen inte kommer att nå upp till en lönekostnadsnivå som motsvarar rekryteringsstödet föreslagna maximibelopp.

En del remissinstanser (FFC, Vates-stiftelsen, några närings-, trafik- och miljöcentraler och arbets- och näringsbyråer) fäste uppmärksamhet vid att det inte har ställts några minimivillkor när det gäller anställningsförhållandets längd eller arbetstiden för den som ska anställas. Det ansågs att specialvillkor behöver ställas för anställningsförhållandet för att man ska kunna förhindra att kortvarig arbetskraft och s.k. nolltimmarsavtal används och undvika tolkningssvårigheter. Enligt FFC bör ett anställningsförhållande som är en förutsättning för stöd vara i minst 26 veckor och arbetstiden uppgå till minst 18 timmar i veckan för att arbetet ska uppfylla arbetsvillkoret. FFC föreslog att nolltimmarsavtalen åtminstone inte ska omfattas av stödet. Propositionen har inte ändrats till följd av denna respons eftersom det är meningen att i försöket utreda vilken inverkan ekonomiskt stöd har på om någon blir arbetsgivare eller inte. Om det ställs villkor i fråga om anställningsförhållandets längd eller antalet arbetstimmar, kan stödet enbart påverka uppkomsten av anställningsförhållanden som motsvarar villkoren. Genom sådana krav lämnas potentiella arbetsgivare utanför stödet, och effekterna av stödet minskar.

Justitieministeriet kom i sitt yttrande med vissa iakttagelser i anslutning till de föreslagna bestämmelserna. Enligt ministeriet utgjorde bl.a. bestämmelserna om villkoren för stöd och om stödbeloppet samt om ansökan om och utbetalning av stöd inte en tydlig helhet i utkastet till proposition och motsvarade inte helt och hållet motiveringen. Dessutom ansåg ministeriet att beskrivningen av genomförandet av utvärderingen av försöket är vag i propositionen. Ministeriet förutsatte också att motiveringen kompletteras till vissa delar. Vid den fortsatta beredningen har propositionen kompletterats med beaktande av justitieministeriets remissvar.

Skatteförvaltningen fäste i sitt yttrande uppmärksamhet vid att det föreslagna stödet är skattepliktig inkomst för mottagaren och utöver skattekontroll också förutsätter att kunderna får tillräcklig handledning och rådgivning i hur inkomsten ska deklarerars. Skatteförvaltningen konstaterade att den kan samarbeta med Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå t.ex. när det gäller rådgivning till företagen i grundläggande frågor i anslutning till anställning av den första arbetstagaren och behandling av stödet vid beskattningen av företagare. Dessutom påpekade Skatteförvaltningen att anmälningsskyldigheten i anslutning till det beviljade stödet kan få konsekvenser också för inkomstregistret och det system för betalningstjänst- och deklarationsservice för småarbetsgivare (Palkka.fi) som administreras av Skatteförvaltningen. Skatteförvaltningen konstaterade vidare att olika myndigheters användning av de uppgifter som samlas in vid försöket inte har bedömts separat i utkastet till proposition. Skatteförvaltningen uppgav att den kunde använda respons som samlas in bland företagarna t.ex. för att förbättra sin egen kundförståelse när det gäller den administrativa börda som företagarna upplever i samband med fullgörandet av de skyldigheter som hänför sig till försöket.

Rättsregistercentralen kommenterade i sitt yttrande de bestämmelser som föreslås i lagen om ett försök med rekryteringsstöd och i straffregisterlagen och som gäller utlämnande av uppgifter ur straffregistret och bötesregistret. Centralen hade inget att anmärka mot de föreslagna bestämmelserna. Den fäste emellertid uppmärksamhet vid att utvecklingsarbetet i anslutning till informationssystemen inte har beaktats i de ekonomiska konsekvenserna i utkastet till proposition, men konstaterade att den utifrån tillgängliga uppgifter inte anser att det är ändamålsenligt med systemändringar under ett tidsbegränsat försök. Centralen påpekade att det är möjligt att hämta uppgifterna manuellt under försökets gång, i synnerhet om det sker några tiotal eller högst några hundra gånger under lagens giltighetstid.

RP 160/2021 rd

Utvecklings- och förvaltningscentret fäste i sitt yttrande uppmärksamhet vid specialmotiveringen till det förslag som gäller lagen om inkomstdatasystemet. I motiveringen stod det att utvecklings- och förvaltningscentret får uppgifter ur inkomstdatasystemet direkt via ett användargränssnitt. Centret påpekade att det i inkomstregistret bygger ett gränssnitt via vilket uppgifterna hämtas ur registret. Att uppgifterna hämtas via gränssnittet är en förutsättning för att rekryteringsstödet ska kunna betalas ut effektivt och för att ett automatiskt betalningsförslag ska kunna skapas med hjälp av systemstöd. Specialmotiveringen till lagen i fråga har ändrats på det sätt som utvecklings- och förvaltningscentret förutsatte.

Företagarna i Finland sade i sitt yttrande att man i första hand bör uppmuntra till sysselsättning genom förnyade arbetsmarknadsstrukturer men ansåg det vara ytterst viktigt att också de ekonomiska incitamenten för att bli arbetsgivare utreds. Enligt utredningar som föreningen har gjort är en betydande orsak till att man hellre söker tillväxt t.ex. genom att nätverka med andra företagare att det är dyrt och riskfyllt att ha anställda. Företagarna i Finland ansåg att propositionen är tydlig och välgjord och att försöket innehållsmässigt är välplanerat och avgränsat på ett förnuftigt sätt men påpekade att föreningen redan tidigare har talat för att företag som sysselsätter 2–3 personer ska tas med i målgruppen för försöket. Enligt föreningen är det bra att stödet inte är begränsat till lönen för en enda anställd och att strävan är att minimera mängden administrativt arbete genom att inga villkor ställs på anställningsförhållandet. Företagarna i Finland önskade att också utmaningarna när det gäller tillgången till kompetent arbetskraft ska beaktas i försöket. Försöket har begränsats till företag som anställer sin första utomstående arbetstagare eftersom rekryteringströskeln bedöms vara särskilt hög för företag inom denna målgrupp jämfört med företag som redan har anställt arbetskraft. Om tröskeln är olika för de företag som deltar i försöket blir effekterna av stödet olika för olika delgrupper, vilket kan försvåra tolkningen av resultaten av försöket. Strävan är att lösa utmaningarna i anslutning till tillgången till kompetent arbetskraft som ett led i arbets- och näringsbyråernas övriga verksamhet och utvecklingsarbete, vilket gagnar alla företag.

Vates-stiftelsen fäste i sitt yttrande uppmärksamhet vid småföretagarnas betalningsförmåga och önskade att man under försökets gång utreder möjligheten att betala lönekostnaderna enligt en på förhand särskilt överenskommen rytm. Dessutom påpekade stiftelsen att personer med funktionsnedsättning som är företagare behöver olika stödformer i anslutning till företagandet, och stiftelsen konstaterade att en rekommenderad verksamhetsmodell är att en företagare med funktionsnedsättning kan kompensera för variationen i sin arbetsförmåga genom att anställa en sakkunnig inom branschen för arbetsuppgifterna. Då tillämpas i försöket positiv särbehandling och ett tillvägagångssätt som är förenligt med artikel 27 i konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Även Invalidförbundet önskade att företags- och näringsverksamhet som bedrivs av personer med funktionsnedsättning ska beaktas i försöket genom positiv särbehandling. Enligt förbundet stöds företagande som idkas av personer med funktionsnedsättning, långtidsjuka och partiellt arbetsföra för närvarande inte tillräckligt med åtgärder från samhällets sida. Förbundet föreslog att företagare med funktionsnedsättning eller långvarig sjukdom ska kunna ansöka om att få delta i försöket i enlighet med de kriterier som föreslås i utkastet till proposition. Det är inte möjligt att i försöket tillämpa positiv särbehandling på det sätt som föreslås eftersom försöksgruppen bildas slumpmässigt utifrån Skatteförvaltningens registeruppgifter, och det går inte att utifrån registermaterialet bestämma vilka företag som ska få sådan särbehandling som föreslås. Dessutom skulle villkor som avviker från villkoren för andra stödmottagare leda till en förgrening av försöket genom att en företagsgrupp med avvikande stödvillkor bildar en egen målgrupp. Denna andra målgrupp skulle sannolikt vara så liten att effekterna av stödet till den gruppen inte skulle gå att utvärdera i försöket. Motiveringen till propositionen har kompletterats genom att utbetalning av förskott behandlas i avsnittet om alternativa handlingsvägar.

Löntagarnas forskningsinstitut och några andra remissorgan fäste uppmärksamhet vid utvärderingen av försöket. Enligt forskningsinstitutet är det viktigt med tanke på försöket att tillräckligt många företag deltar så att statistiskt signifikanta effekter kan observeras. I yttrandet betonas att det vore särskilt viktigt att också undersöka effekterna på längre sikt. Löntagarnas forskningsinstitut konstaterade att oavsett vilket resultatet av försöket blir är själva metoden utmärkt och rekommenderas även i fortsättningen inom utvecklandet av den offentliga politiken. Några remissorgan tog upp olika frågor som man kunde försöka få svar på genom en enkätundersökning i samband med försöket. FFC påpekade att även om försöket med rekryteringsstöd efter att det har avslutats råkar visa att de företag som valts ut har anställt arbetskraft och vuxit, kan det inte utifrån det dras några slutsatser om effekterna på den totala sysselsättningen. Enligt FFC är det viktigt att också uttryckligen granska arten av de arbeten som uppkommer och de grupper av arbetstagare som rekryteras. Undersökningen måste utformas så att detta blir möjligt. Motiveringen till propositionen har kompletterats utifrån remissyttrandena om utvärderingen av försöket.

6.1 Utlåtande av rådet för bedömning av lagstiftningen

Rådet för bedömning av lagstiftningen ansåg att försöksuppställningen med en randomiserad kontrollerad studie för att få tillförlitlig information om effekterna av försöket med rekryteringsstöd är föredömlig. Enligt rådet beskrivs försöksuppställningen grundligt och tydligt i propositionen. Den viktigaste bristen och det som behöver utvecklas i propositionen konstaterades vara att försökets konsekvenser för arbetstagarna knappast alls behandlas i propositionen. Rådet rekommenderade att det i propositionen ska bedömas hurdana anställningsförhållanden och arbetstidslösningar rekryteringsstödet i praktiken möjliggör. Antalet personer som kommer att sysselsättas genom försöket bör bedömas inom ett variationsintervall om det eftersträvade antalet företag deltar i försöket.

Propositionen har kompletterats genom att en bedömning av konsekvenserna för arbetstagarna har fogats till de samhälleliga konsekvenserna.

7 Specialmotivering

7.1 Lagen om ett försök med rekryteringsstöd

1 §. Lagens syfte. I paragrafen föreslås bestämmelser om syftet med försöket. Avsikten är att genom försöket utreda hur ett ekonomiskt stöd som sänker lönekostnaderna kan sänka tröskeln för rekrytering. Syftet med stödet är att uppmuntra företag att anställa och bli arbetsgivare. Målet är att företagen genom att gå över rekryteringströskeln ska kunna skapa en positiv tillväxtspiral, där anställningen av en första arbetstagare ökar företagets affärsverksamhet, vilket leder till nyanställningar och därigenom till ökad sysselsättning. Resultaten från försöket kan användas för att bedöma om ett sådant ekonomiskt stöd som det som föreslås kan ha sådana effekter att det är ändamålsenligt att införa stödformen på ett mer bestående sätt.

2 §. Verkställigheten av försöket. I paragrafen föreslås bestämmelser om de verkställande myndigheterna. Avsikten är att arbets- och näringsministeriet ska leda och övervaka försöket. Verkställande myndigheter ska enligt förslaget vara Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå och utvecklings- och förvaltningscentret.

Bestämmelser om arbets- och näringsbyråernas uppgifter finns i 14 § i lagen om närings-, trafik och miljöcentralerna (897/2009). Arbets- och näringsbyråerna ska utöver de uppgifter som anges i den paragrafen även sköta andra uppgifter som föreskrivits för dem. Avsikten är att

Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå ska sköta de uppgifter som hänför sig till försöket med rekryteringsstöd på riksomfattande nivå.

Enligt 3 a § i lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna kan utvecklings- och förvaltningscentret sköta uppgifter som gäller utbetalning, övervakning av användningen och återkrav av andra understöd som beviljats av närings-, trafik- och miljöcentralerna och arbets- och näringsbyråerna med stöd av speciallagstiftning samt uppgifter som gäller statliga ersättningar på det sätt som särskilt föreskrivs om uppgifterna.

Enligt den föreslagna lagen ska Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå ha till uppgift att ta ut en försöksgrupp och en kontrollgrupp, att informera de företag som ingår i försöksgruppen och att sköta uppgifter i anslutning till beviljandet av rekryteringsstöd. Till utvecklings- och förvaltningscentrets uppgifter ska höra att betala ut rekryteringsstödet och sköta eventuella uppgifter i anslutning till återkrav. Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå och utvecklings- och förvaltningscentret ska vara gemensamt personuppgiftsansvariga i fråga om det register som gäller försöket. Närmare bestämmelser om registret finns i den föreslagna 10 §.

3 §. Målgrupp för försöket. I paragrafen föreslås bestämmelser målgruppen för försöket. Enligt det föreslagna 1 mom. ska till målgruppen för försöket höra sådana företag som inte under de senaste 12 månaderna innan målgruppen bestäms har haft utomstående arbetskraft. Med företag ska avses fysiska personer som bedriver näringsverksamhet med firma eller som är registrerade i företags- och organisationsdatasystemet, dvs. som har ett s.k. FO-nummer. Målgruppen ska också omfatta öppna bolag, kommanditbolag och aktiebolag där det endast arbetar personer som är i företagareställning. Således ska till målgruppen också höra företag med flera personer i företagareställning. Sådana företag är t.ex. aktiebolag som har två delägare i företagareställning men som utöver dessa inte har några arbetstagare i anställningsförhållande.

Som en person i företagareställning ska betraktas en person som är en i 3 § i lagen om pension för företagare (1272/2006) eller i 3 § i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) avsedd företagare. Enligt 3 § i lagen om pension för företagare avses med företagare en person som utför förvärvsarbete utan att härvid stå i arbetsavtalsförhållande eller i tjänsteförhållande eller annat offentlighetsrättsligt anställningsförhållande. Som företagare betraktas sådan bolagsman i ett öppet bolag eller en sådan delägare eller bolagsman i ett annat företag eller i en annan sammanslutning som är personligen ansvarig för företagets eller sammanslutningens förpliktelser och förbindelser. Som företagare betraktas också en delägare som arbetar i ledande ställning i ett aktiebolag, om delägaren i aktiebolaget ensam innehar mer än 30 procent av bolagets aktiekapital eller av det röstetal som aktierna medför i bolaget eller om delägaren i aktiebolaget tillsammans med sina familjemedlemmar innehar mer än 50 procent av bolagets aktiekapital eller av det röstetal som aktierna medför i bolaget.

Som lantbruksföretagare betraktas enligt 3 § i lagen om pension för lantbruksföretagare på motsvarande sätt gårdsbrukssidkare som för egen eller gemensam räkning bedriver gårdsbruk på en brukningsenhet med minst fem hektar jordbruksmark och själv deltar i arbetet, fiskare som utan att stå i anställningsförhållande bedriver yrkesmässigt fiske och renägare, som för egen, familjemedlems eller renbeteslags räkning arbetar med renskötsel. Som lantbruksföretagare betraktas dessutom en person som utför ovannämnt arbete som lantbruksföretagares familjemedlem. Som familjemedlem betraktas också en sambo. I 5 § i lagen om pension för lantbruksföretagare anges det när en person som bedriver gårdsbruk, fiske eller renskötsel i ett aktiebolag eller annan sammanslutning betraktas som lantbruksföretagare. I praktiken ska företagareställningen konstateras utifrån de företagareuppgifter som anmälts till Skatteförvaltningen.

RP 160/2021 rd

Ett företag ska höra till målgruppen för försöket även om företaget har varit arbetsgivare före granskningsperioden på 12 månader. Sådan användning av arbetskraft där företaget inte betalar lön till arbetstagaren ska inte heller beaktas. Exempelvis ska varken anlitande av hyrd arbetskraft eller arbete som företaget låtit utföra som underentreprenad under perioden på 12 månader utgöra ett hinder för att företaget omfattas av försöket. I praktiken ska man utifrån de uppgifter om arbetstagare och betalda löner som anmälts till Skatteförvaltningen kunna verifieras att företaget inte har haft anställd utomstående arbetskraft.

Tillhörigheten till målgruppen ska också begränsas på basis av företagets omsättning. Företagets försäljning enligt mervärdesskattelagen ska vara minst 15 000 euro. Företagare och företag med en omsättning på mer än en miljon euro lämnas utanför målgruppen. Den försäljning som avses i bestämmelsen ska bestämmas utifrån den försäljning som angetts i de anmälningar som lämnats till Skatteförvaltningen för mervärdesbeskattningen. Försäljning som beaktas är försäljningen under det kalenderår som föregår uttagningen, dvs. 2021.

I målgruppen görs vidare vissa avgränsningar. Bestämmelser om avgränsningarna föreslås i 2 mom. 1–4 punkten. Enligt den föreslagna 1 punkten ska företag som har sin hemort på Åland lämnas utanför målgruppen. Enligt 18 § 22 punkten i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om näringsverksamhet med vissa undantag som föreskrivs i lagen, och enligt 18 § 23 punkten hör sysselsättningsfrågor till landskapets lagstiftningsbehörighet. Av ovannämnda skäl hör stöd till företag som har sin hemort på Åland inte till rikets lagstiftningsbehörighet.

I den föreslagna 2 punkten förutsätts det att företaget ska vara infört i registret över mervärdesskattskyldiga. Att företaget är infört i registret över mervärdesskattskyldiga ska med stöd av 1 mom. vara ett principiellt villkor för att ingå i målgruppen, eftersom omsättningen kommer att granskas på basis av mervärdesskattedeklarationerna. Dessutom är det nödvändigt att förutsetta att företaget är registrerat som mervärdesskattskyldigt också vid tidpunkten för uttagningen, för att affärsverksamheten ska kunna anses vara fortsatt aktiv.

Enligt den föreslagna 3 punkten ska till målgruppen inte höra företag för vilka det antecknats uppgifter om skatteskulder eller försummelser av deklarationsskyldigheten i skatteskuldsregistret. Enligt 20 b § 1 mom. 2 punkten i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter (1346/1999) antecknas som uppgift om skatteskuld uppgift om huruvida företaget har sådana förfallna och obetalda skatter och avgifter som Skatteförvaltningen uppbär, till ett belopp av minst 10 000 euro och beträffande vilka Skatteförvaltningen inte har vidtagit betalningsarrangemang eller en besvärmyndighet inte har förordnat att verkställigheten ska avbrytas. Enligt 20 b § 1 mom. 3 punkten i den lagen antecknas i skatteskuldsregistret som uppgift om försummelser av deklarationsskyldigheten uppgift om huruvida företaget har underlåtit att deklarerera mervärdesskatt eller förskotts innehållning och arbetsgivares socialskyddsavgift.

Också konkurs eller ett pågående konkursförfarande ska utgöra hinder för att höra till målgruppen. Bestämmelser om detta föreslås i 4 punkten. Ett företag som försatts i konkurs råder inte över sina tillgångar och kan då inte anställa någon.

Avsikten är att målgruppen ska bestämmas utifrån de uppgifter som fås ur Skatteförvaltningens register. Ett konstaterande av detta föreslås i 2 mom. Eftersom uttagningen görs vid en viss tidpunkt kommer målgruppen att bestämmas utifrån uppgifterna vid den tidpunkten. Sådana ändringar i registeruppgifterna som skett efter uttagningen ska inte kunna beaktas. Således kommer t.ex. ett företag som betalar den skatteskuld som antecknats i skatteskuldsregistret men i fråga om vilket uppgiften om betalningen uppdateras i registret efter tidpunkten för uttagningen att lämnas utanför målgruppen. I praktiken görs uttagningen till målgruppen när försöket inleds

RP 160/2021 rd

i början av mars 2022 och eventuellt för en andra gång i augusti 2022. På basis av Skatteförvaltningens uttagning för försöket utifrån materialet från 2020 kommer målgruppen att med de avgränsningar som anges i förslaget till 3 § att omfatta ca 72 600 företag.

4 §. Försöksgrupp och kontrollgrupp. I paragrafen föreslås bestämmelser om uttagning av en försöksgrupp och en kontrollgrupp. Enligt det föreslagna 1 mom. ska Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå ta ut en försöksgrupp och en kontrollgrupp bland de företag som hör till målgruppen. Den försöksgrupp bestående av 3 500 företag som bildas när försöket inleds utgör försöksgruppen för den första fasen. Dessutom ska en kontrollgrupp bestående av 20 000 företag bildas av de företag som hör till målgruppen.

Uttagningen av försöksgruppen och kontrollgruppen görs genom randomisering, dvs. slumpmässigt urval. Enligt 2 mom. ska randomiseringen genomföras så att varje företag som hör till målgruppen har lika möjlighet att bli vald till försöksgruppen. Vid randomiseringen kommer man dock att se till att till försöksgruppen och kontrollgruppen väljs en grupp företag som motsvarar hela målgruppens branschvisa fördelning. För att främja transparens ska det förutsättas att de programmeringskommandon som används för uttagningen publiceras innan randomiseringen genomförs. Publiceringen ska ske på internet på en webbplats som inrättas för försöket.

För att det ska vara möjligt att observera de förmodade effekterna av rekryteringsstödet förutsätts det enligt försöksplanen att det finns minst 900 företag som använder stödet. I 3 mom. föreslås bestämmelser för det fall att användningen av stödet i det initiala skedet blir mindre än så. Om det bland de företag som hör till försöksgruppen för den första fasen finns färre än 900 företag som använder rekryteringsstödet, genomförs en andra fas i försöket. För genomförandet av den andra fasen görs en ny uttagning av den i 3 § avsedda målgruppen ur Skatteförvaltningens register, varvid den aktuella situationen bestämmer målgruppen. I och med att målgruppen bestäms på nytt kommer målgruppen för den andra fasen inte att omfatta företag som har anställt en person mellan den tidpunkt då försöket inleds och den tidpunkt då den andra fasen av försöket börjar. Ett företag som hör till en försöks- eller kontrollgrupp för den första fasen kan inte höra till målgruppen för den andra fasen.

Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå ska ur den nya målgruppen ta ut en försöksgrupp och en kontrollgrupp för den andra fasen. Uttagningen av försöksgruppen och kontrollgruppen görs genom randomisering på motsvarande sätt som i den första fasen.

Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå ska i samarbete med arbets- och näringsministeriet bestämma storleken på försöksgruppen och kontrollgruppen för den andra fasen. Försöksgruppens storlek bestäms utifrån den information om stödets användningsgrad som fås i fråga om den första försöksgruppen. Försöksgruppens storlek ska bestämmas så att man i försöket kan antas uppnå det eftersträvade antalet företag som använder stödet, och å andra sidan så att stödbudgeten sannolikt gör det möjligt att bevilja stöd till alla de företag i försöksgruppen som vill utnyttja möjligheten till stöd och som uppfyller förutsättningarna för beviljande av stöd. Vid behov ska forskare anlitas som hjälp vid bestämmandet av gruppstorleken.

5 §. Erbjudande av rekryteringsstöd till företag som hör till försöksgruppen. Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå ska utan dröjsmål informera de företag som tagits ut till försöksgruppen om möjligheten till stöd, om förutsättningarna för att få stöd och om ansökan om stöd. Informationsbrevet skickas per post till företagets adress som fås från Skatteförvaltningen. I den information som ges till företaget ska särskild vikt fästas vid att informationen är tydlig, så att företaget vet vad som krävs för att få stöd. Företag som hör till kontrollgruppen ska inte särskilt informeras om att de hör till kontrollgruppen, så att informationen inte påverkar företagets beteende.

6 §. *Villkoren för beviljande av rekryteringsstöd samt stödbeloppet.* I paragrafen föreslås bestämmelser om villkoren för beviljande av rekryteringsstöd och om stödbeloppet. Eftersom avsikten är att rekryteringsstöd ska betalas som ett stöd för lönekostnaderna för en eller flera anställda, ska beviljandet av stödet förutsätta att företaget anställer minst en person.

I 1 mom. fastställs en tidsfrist inom vilken den första arbetstagarens anställningsförhållande ska inledas. Ett företag som hör till försöksgruppen för den första fasen ska anställa en person så att anställningsförhållandet börjar senast den 31 juli 2022, och ett företag som hör till försöksgruppen för den andra fasen ska anställa en person så att anställningsförhållandet börjar senast den 31 december 2022. En anmälan om möjligheten att ansöka om stöd kommer att skickas till företagen i försöksgruppen för den första fasen i mars 2022 och till företagen i försöksgruppen för den andra fasen i augusti 2022. Då har företagen i vardera gruppen minst fyra månader på sig att göra en rekrytering.

Villkoret om att anställa en person uppfylls således inte, om företaget kommer överens om anställningsförhållandet inom utsatt tid, men anställningsförhållandet börjar först senare. Om företaget inte uppfyller det villkor för stödet som innebär att en person ska anställas inom utsatt tid, förlorar företaget rätten till stöd.

Ett företag som ansöker om stöd innan en person anställs beviljas stöd under förutsättning att företaget gör en anställning och att anställningsförhållandet börjar inom den tidsfrist som avses i 1 mom. 1 eller 2 punkten. Stöd kan också beviljas ett sådant företag i försöksgruppen som har anställt en person innan stödansökan lämnas in. Att ett företag under perioden mellan bestämmandet av målgruppen och ansökan om stöd har anställt en person utgör således inget hinder för beviljande av stöd.

För den som anställs i anställningsförhållande ställs det inga särskilda villkor, dvs. den som ska anställas behöver t.ex. inte vara en arbetslös arbetssökande. Det ställs inte heller några krav på anställningsförhållandets längd eller på veckoarbetstiden. Företaget kan således anställa en person i ett anställningsförhållande på heltid eller deltid. Anställningsförhållandet kan pågå tills vidare eller vara tidsbundet. Arbetsavtalslagen förutsätter dock att det finns en grundad anledning för ingående av arbetsavtal för viss tid. Eftersom ett anställningsförhållande är en förutsättning för stöd, betalas stöd inte för anlitande av hyrd arbetskraft eller för kostnader för arbete som ett företag låter utföra som underentreprenad.

För att få rekryteringsstöd ska man ansöka om stödet. Utgångspunkten är att stödet beviljas ett företag som tagits ut till försöksgruppen och som ansöker om stöd. Eftersom det i budgeten har reserverats ett anslag för stödet, kommer beviljandet av stödet att bindas till de anslag som står till förfogande.

Det ska ställas vissa absoluta villkor för beviljande av stöd. Bestämmelser om dessa finns i 2 mom. Stöd ska inte kunna beviljas ett företag i vars omständigheter det efter bestämmandet av målgruppen har skett sådana förändringar att företaget enligt 3 § 2 mom. inte hör till målgruppen. Stöd ska inte kunna beviljas ett företag som har avregistrerats eller strukits ur registret över mervärdesskattskyldiga. Stöd ska inte heller kunna beviljas ett företag för vilket det i skatteskuldsregistret antecknats uppgifter om skatteskulder eller försummelser av deklarationsskyldigheten eller som har sökts eller försatts i konkurs. Bestämmelser om detta föreslås i 2 mom. 1 punkten.

Rekryteringsstödet beviljas i form av stöd av mindre betydelse, dvs. de minimis-stöd. Stödet kan beviljas antingen enligt den allmänna de minimis-förordningen, de minimis-förordningen för jordbrukssektorn eller de minimis-förordningen för fiskeri- och vattenbrukssektorn. Enligt

2 mom. 2 punkten kan stöd inte beviljas, om det berörda företaget inte kan beviljas stöd enligt den tillämpliga de minimis-förordningen. Vilken de minimis-förordning som är tillämplig bestäms enligt den verksamhet som stöds. Om ett företag bedriver verksamhet inom branscher som omfattas av olika de minimis-förordningars tillämpningsområde, ska företaget i ansökan specificera den bransch som stödet gäller.

Enligt den allmänna de minimis-förordningen kan stöd beviljas för annan verksamhet än primär jordbruksproduktion och produktion, bearbetning och saluföring av fiskeri- och vattenbruksprodukter. Enligt den allmänna de minimis-förordningen får beloppet av de minimis-stöd som beviljas ett enda företag inte överstiga 200 000 euro under det innevarande skatteåret och de två föregående skatteåren. Med avvikelse från detta är maximibeloppet av de minimis-stöd till företag som är verksamma inom sektorn för godstransporter på väg 100 000 euro. För den primära jordbruksproduktionen är maximibeloppet av stöd av mindre betydelse 20 000 euro och för fiskeri- och vattenbrukssektorn 30 000 euro under tre skatteår. Trots att ett företag hör till målgruppen för försöket är det alltså inte möjligt att bevilja företaget rekryteringsstöd, om beviljandet av stödet leder till att företagets kvot för de minimis-stöd överskrids. I fråga om stöd som beviljas i form av de minimis-stöd för jordbruket eller fiskerinäringen förutsätts det också att den nationella övre gräns som anges i förordningarna i fråga inte överskrids.

I 2 mom. 3 punkten föreslås vidare bestämmelser om att rekryteringsstöd inte beviljas ett företag som gjort sig skyldigt till anlitande av utländsk arbetskraft som saknar tillstånd. Enligt förslaget ska stöd inte beviljas om företagaren eller en företrädare som avses i strafflagen (39/1889) under det innevarande eller de två föregående åren genom en lagakraftvunnen dom dömts till straff för ett brott som avses i 47 kap. 6 a § i strafflagen eller 186 § i utlänningslagen (301/2004) eller om företagaren eller företaget genom ett lagakraftvunnet beslut har påförts en påföljdsavgift enligt 11 a kap. 3 § i arbetsavtalslagen.

I 47 kap. 6 a § i strafflagen föreskrivs om anlitande av utländsk arbetskraft som saknar tillstånd. En arbetsgivare eller dennes företrädare som anställer eller i sin tjänst håller en utlänning som saknar uppehållstillstånd för arbetstagare eller något annat tillstånd som berättigar till att arbeta i Finland ska för anlitande av utländsk arbetskraft som saknar tillstånd dömas till böter eller fängelse i högst ett år. För anlitande av utländsk arbetskraft som saknar tillstånd döms även en entreprenad- eller underentreprenadgivare eller den som låter utföra arbete eller deras företrädare, om han underlåter att försäkra sig om att utländska arbetstagare som antingen arbetar i entreprenad- eller underentreprenadarbete som han har gett till ett utländskt företag eller utgör hyrd arbetskraft som ett utländskt företag har ställt till hans förfogande har uppehållstillstånd för arbetstagare eller något annat tillstånd som berättigar till att arbeta i Finland.

I 186 § i utlänningslagen föreskrivs om utlänningsförseelse av arbetsgivare. Enligt paragrafen ska en arbetsgivare eller dennes företrädare som 1) uppsåtligen eller av oaktsamhet i sin tjänst håller en utlänning som inte har rätt att utföra förvärsarbete, 2) uppsåtligen eller av grov oaktsamhet lämnar en myndighet oriktig eller vilseledande information om en utlännings villkor i arbetet eller arbetsuppgifter och om de krav som dessa ställer, eller 3) uppsåtligen eller av grov oaktsamhet försummar sin skyldighet enligt 86 a § 2 mom., om inte strängare straff för gärningen föreskrivs på något annat ställe i lag, för utlänningsförseelse av arbetsgivare dömas till böter.

Enligt 11 a kap. 3 § i arbetsavtalslagen är en arbetsgivare som anställt en i utlänningslagen avsedd tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i landet skyldig att betala en påföljdsavgift på minst 1 000 euro och högst 30 000 euro.

RP 160/2021 rd

I 7 § 2 mom. i statsunderstödslagen (688/2001), som är en del av det nationella genomförandet av direktivet om sanktioner mot arbetsgivare, förbjuds beviljande av statsunderstöd i ovan nämnda situationer utan synnerligen vägande skäl. Eftersom rekryteringsstödet uttryckligen ska riktas till lönekostnaderna, ska motsvarande förbud utsträckas till att även gälla beviljande av rekryteringsstöd. I den föreslagna bestämmelsen ingår dock inte prövningsrätt, dvs. en lagkraftvunnen dom eller påföljdsavgift ska utgöra ett hinder för beviljande av stöd. Uppgift om ovannämnda omständigheter ska begäras i ansökan om stöd. Uppgifterna ska kontrolleras hos Rättsregistercentralen endast om det finns särskilda skäl till det. Ett sådant skäl anses föreligga när det är oklart om de uppgifter som sökanden lämnat är riktiga.

I 2 mom. 4 punkten förutsätts det att företaget förbinder sig att betala den anställda lön minst enligt det kollektivavtal som tillämpas på anställningsförhållandet eller, om det inte finns något tillämpligt kollektivavtal, sedvanlig och skälig lön för arbetet i fråga.

Rekryteringsstödet är beroende av de lönekostnader som företaget har. Bestämmelser om beloppet av rekryteringsstödet finns i 3 mom. Avsikten är att stödbeloppet är 50 procent av företagets faktiska lönekostnader under högst 12 månader, dock högst 10 000 euro. Stödtiden börjar när den första arbetstagarens anställningsförhållande inleds. Om anställningsförhållandet har inletts innan stödansökan lämnades in, börjar stödtiden från den dag då ansökan lämnades in. Med stödet kan man således inte täcka sådana lönekostnader som har uppkommit under tiden före stödet söktes.

Eftersom företagets stödberättigande lönekostnader inte är kända på förhand, reserveras alltid ett anslag på 10 000 euro genom stödbeslutet. De faktiska stödberättigande kostnaderna kan dock bli så låga att stödets hela maximibelopp inte betalas ut. Myndigheten har inte heller prövningsrätt i fråga om stödets varaktighet, utan de stödberättigande kostnaderna beaktas alltid för en period på 12 månader, om inte stödets maximibelopp har nåtts redan före denna tidsfrist.

Om företagaren exempelvis lämnar in stödansökan den 1 april 2022, och stödet beviljas på villkor att företaget anställer en person senast den 31 juli 2022 och arbetstagaren inleder sin anställning hos företaget den 20 april 2022, kan stöd betalas för lönekostnaderna under tiden 20.4.2022–19.4.2023. Om arbetstagarens månadslön är 2 000 euro, betalas till arbetsgivaren stöd till ett belopp av 1 000 euro i månaden. Eftersom beloppet av rekryteringsstödet är högst 10 000 euro, betalas stöd under 10 månader. Om lönen för ovannämnda arbetstagare är 1 000 euro i månaden, betalas företaget stöd till ett belopp av 500 euro i månaden. Eftersom lönen kan täckas med stöd för högst 12 månader, upphör stödtiden den 19 april 2023 och företaget betalas sammanlagt 6 000 euro i stöd. Om det ovannämnda företaget hade anställt en person redan innan stödansökan lämnades in, skulle stödtiden för 12 månader vara 1.4.2022–31.3.2023.

Avsikten är att stödet inte ska vara bundet till lönekostnaderna för en enda anställd. Om företaget under stödtiden anställer ytterligare en person, betalas stöd för vardera arbetstagarens lönekostnader upp till ett belopp av sammanlagt 10 000 euro. Stödtiden avbryts inte fastän företaget inte har en arbetstagare anställd under hela stödtiden. Om företaget t.ex. anställer en första arbetstagare för viss tid på tre månader, bestäms stödtiden enligt begynnelsestidpunkten för den arbetstagarens anställningsförhållande. Om företaget anställer ytterligare en person sex månader efter att stödtiden börjat, är även lönekostnaderna för denna arbetstagare stödberättigande till utgången av stödtiden, om inte gränsen på 10 000 euro nås dessförinnan.

Som stödberättigande lönekostnader betraktas bruttobeloppet av den penninglön som betalas till arbetstagaren eller, om arbetsgivaren anställer flera arbetstagare, det sammanlagda beloppet av dessa arbetstagares penninglöner. Arbetsgivaren anmäler penninglöner till inkomstregist-

ret antingen som ett totalbelopp (inkomstslaget kodvärde 101) eller specificerade enligt inkomstslag (200-serien). Alla inkomstslag i 200-serien, som inbegriper bl.a. tidlön, olika skifttillägg, övertidsersättning och semesterpenning, ska vara stödberättigande. Kostnadsersättningar, naturaförmåner och andra inkomstslag som anmäls till inkomstregistret som inkomstslag i 300-serien ska inte vara stödberättigande.

I paragrafens 3 mom. föreslås för tydlighetens skull ett konstaterande av att rekryteringsstöd inte ska betalas för lönekostnaderna för personer i företagareställning. Rätt till stöd föreligger enligt förslaget inte heller i fråga om sådana arbetstagare för vilkas lönekostnader företaget får annat offentligt stöd, exempelvis lönesubvention enligt lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagservice. Om företagaren eller företaget anställer en arbetslös arbetsökande, kan företagaren eller företaget ansöka om och få lönesubvention, men i det fallet berättigar lönekostnaderna för arbetstagaren inte till rekryteringsstöd. Annat offentligt stöd som beviljats för lönekostnader är t.ex. understödet för utvecklande av företag, som har beviljats för lönekostnader. Andra stöd som ett företag får och som inte hänför sig till lönekostnaderna för en viss arbetstagare påverkar inte utbetalningen av rekryteringsstöd.

Stöd enligt den allmänna de minimis-förordningen får inte gynna primär jordbruksproduktion eller fiskeri- och vattenbrukssektorn. Om ett företag till vilket rekryteringsstöd beviljas i form av stöd enligt den allmänna de minimis-förordningen dessutom bedriver primär jordbruksproduktion eller verksamhet inom fiskeri- eller vattenbrukssektorn, kan rekryteringsstöd på grund av de minimis-reglerna inte betalas för lönekostnaderna för en sådan anställd vars arbetsinsats hänför sig till ovannämnda verksamheter. I praktiken berättigar lönekostnaderna för en anställd som helt eller delvis arbetar inom ovannämnda verksamheter inte till stöd. På motsvarande sätt får stöd enligt de minimis-förordningen för jordbrukssektorn eller de minimis-förordningen för fiskeri- och vattenbrukssektorn inte gynna de sektorer som inte omfattas av förordningen.

7 §. Ansökan om och utbetalning av rekryteringsstöd. Enligt 1 mom. ska ansökan om rekryteringsstöd göras hos Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå. Företagen i försöksgruppen för den första fasen ska ansöka om stöd senast den 31 juli 2022. Om stöd erbjuds i en andra fas, ska företagen ansöka om stöd senast den 31 december 2022. De ovannämnda tidsfristerna är desamma som gäller i fråga om när ett företag senast ska ha en anställd arbetstagare. Företaget bör beakta det ovannämnda om det vill få stödbeslutet innan en person anställs.

Det förutsätts att det företag som ansöker om stöd i sin ansökan lämnar tillräckliga uppgifter för behandlingen av stödansökan. För behandlingen av ansökan behöver Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå uppgifter om att de i 6 § avsedda absoluta förutsättningarna för beviljande av stöd uppfylls. För detta ändamål ska den som ansöker om stöd lämna de uppgifter som begärs i ansökan för att få stöd.

Enligt 2 mom. ska stödet i huvudsak betalas ut månatligen på basis av de löneuppgifter som fås ur inkomstregistret. Avsikten är att utvecklings- och förvaltningscentret ska betala ut stödet. I vissa situationer går det inte att få uppgifter om beloppet av den stödberättigande lönen direkt ur inkomstregistret. En sådan situation kan föreligga exempelvis när arbetstagaren har inlett sin anställning hos företaget innan stödansökan lämnades in och den lön som uppgetts i inkomstregistret inte är stödberättigande för hela stödperioden. En motsvarande situation kan uppstå vid utgången av stödperioden. I dessa situationer ska utvecklings- och förvaltningscentret få begära en utredning av företaget.

Företaget ska också ha skyldighet att på eget initiativ underrätta utvecklings- och förvaltningscentret om vissa omständigheter. Företaget ska för det första anmäla det datum när den första arbetstagarens anställningsförhållande börjar, om detta inte har angetts i stödansökan. Företaget

behöver inte lämna in arbetsavtalet, utan det räcker med en anmälan om när anställningsförhållandet inletts. Med tanke på genomförandet av försöket behöver man ha information om att företaget har uppfyllt villkoret om att anställa en person inom utsatt tid redan innan utvecklings- och förvaltningscentret får kännedom om löneutbetalningen via inkomstregistret. Dessutom ska företaget anmäla annat stöd som beviljats för lönekostnaderna för den anställda samt arbete i uppgifter som inte omfattas av tillämpningsområdet för en de minimis-förordning som ska tillämpas på företaget. Även denna anmälningsskyldighet hänför sig till situationer där saken inte har kunnat anmälas i stödansökan. Utvecklings- och förvaltningscentret ska kontrollera uppgifterna om lönesubvention enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice ur arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem.

8 §. Återkrav av rekryteringsstöd. Mottagaren av rekryteringsstöd ska vara skyldig att återbetala stöd som har betalats till för stort belopp, på felaktiga grunder eller uppenbart utan grund. Stödet behöver inte återbetalas om det belopp som ska återbetalas är högst 100 euro. Bestämmelsen i 1 mom. överensstämmer med 19 § i statsunderstödslagen och tillämpas på samma sätt som den bestämmelsen. En skyldighet att återbetala stödet föreligger t.ex. i situationer där stöd inte kunde ha beviljats eller stöd har betalats för sådan lön som inte är stödberättigande. Stöd som betalats till för stort belopp ska återbetalas oberoende av om överbetalningen beror på stödmottagaren, ett fel hos myndigheten eller någon teknisk omständighet.

Om stödmottagaren inte frivilligt återbetalar det stöd som avses ovan och som mottagaren inte har rätt till, ska utvecklings- och förvaltningscentret genom sitt beslut bestämma att stödet ska återkrävas. Stödet kan också kvittas mot rekryteringsstöd som senare betalas till stödmottagaren. Om orsaken till överbetalningen är stödmottagarens klandervärda förfarande, såsom lämnande av felaktiga uppgifter eller hemlighållande av uppgifter om omständigheter som väsentligt inverkar på erhållandet av stöd, ska utvecklings- och förvaltningscentret dock bestämma att utbetalningen av stödet ska upphöra.

I 2 mom. föreskrivs det om de övriga grunder på vilka utbetalningen av rekryteringsstöd kan upphöra och stödet återkrävas. Utbetalningen kan upphöra i en situation där det företag som får stöd försätts i konkurs under stödperioden. Upphörande med utbetalningen och återkrav kan också hänföra sig till situationer där företaget inte betalar arbetstagaren lön enligt kollektivavtalet eller annars skälig och gängse lön för arbetet i fråga eller försummar att betala avgifter för lönen. I ovan nämnda situationer är det inte ändamålsenligt att kompensera lönekostnaderna med ett offentligt stöd. Utvecklings- och förvaltningscentret ska inte vara skyldigt att på eget initiativ utreda om den lön som arbetsgivaren betalar är förenlig med kollektivavtalet eller övervaka om arbetsgivaren har fullgjort sina lagstadgade skyldigheter, utan utvecklings- och förvaltningscentret ska vidta åtgärder om centret får kännedom om saken.

På återkrav av rekryteringsstöd tillämpas vad som i statsunderstödslagen föreskrivs om ränta, dröjsmålsränta, jämkning och tiden för återkrav. Hänvisningar till tillämpningen av 24–26 och 28 § i statsunderstödslagen ingår i 3 mom.

Enligt 24 § i statsunderstödslagen ska på det belopp som återbetalas eller återkrävs, räknat från den dag då stödet betalades ut, betalas en årlig ränta enligt 3 § 2 mom. i räntelagen (633/1982) ökad med tre procentenheter. Bestämmelser om dröjsmålsränta finns i 25 § i statsunderstödslagen. Om det återkrävda beloppet inte betalas senast på den förfalldag som satts ut av utvecklings- och förvaltningscentret, ska på beloppet betalas en årlig dröjsmålsränta enligt den räntesats som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen. Med stöd av 26 § i statsunderstödslagen kan utvecklings- och förvaltningscentret besluta att en del av det belopp som ska återbetalas eller återkrävas och av räntan eller dröjsmålsräntan på det inte ska drivas in, om återbetalning eller återkrav till fullt belopp vore oskäligt med hänsyn till stödmottagarens ekonomiska ställning och omständigheter.

RP 160/2021 rd

Av särskilt vägande skäl kan utvecklings- och förvaltningscentret besluta att ett belopp som ska återbetalas eller återkrävas eller räntan eller dröjsmålsräntan på dem inte ska indrivas till någon del.

Enligt 28 § i statsunderstödslagen ska beslutet om återkrav fattas utan dröjsmål och av särskilda skäl inom två kalenderår efter att statsbidragsmyndigheten har fått kännedom om en sådan omständighet med stöd av vilken stödet ska återkrävas. Åtgärder för återkrav får inte längre vidtas när tio år har förflutit från det att stödet betalades ut.

9 §. Utlämnande av uppgifter och rätt att få uppgifter. I paragrafen föreskrivs om de rättigheter att få uppgifter som är nödvändiga med tanke på genomförandet av försöket. Genomförandet av försöket grundar sig till stor del på uppgifter som lämnats för beskattningen och som fås ur Skatteförvaltningens register.

Enligt lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter ska beskattningshandlingar som gäller den skattskyldiges ekonomiska ställning samt andra sådana beskattningshandlingar av vilka framgår uppgifter om en identifierbar skattskyldig vara sekretessbelagda, med vissa undantag. Skatteförvaltningen kan lämna ut sekretessbelagda uppgifter till en annan myndighet, förutsatt att det i lag uttryckligen föreskrivs om rätten att få uppgifter. Skatteförvaltningen kan trots sekretessbestämmelserna till Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå lämna ut uppgifter om företag som enligt 3 § hör till målgruppen för försöket. Skatteförvaltningen gör de uttagningar som behövs för att avgränsa de företag som hör till målgruppen. Skatteförvaltningen ska inte göra någon som helst prövning när målgruppen bestäms, utan den ska ta ut uppgifterna om de företag som hör till målgruppen i enlighet med på förhand fastställda kriterier. Skatteförvaltningen lämnar inte ut uppgifter om sådana företag som vid uttagningen inte hör till målgruppen.

Till de uppgifter som ska lämnas ut om företagare och företag som hör till målgruppen hör identifieringsuppgifter, dvs. näringsidkarens eller företagets namn samt det FO-nummer som införts i företags- och organisationsdatasystemet. I fråga om de företag som hör till målgruppen ska Skatteförvaltningen dessutom lämna ut de kontaktuppgifter som företagen har anmält för beskattningen. Kontaktuppgifterna behövs för kontakterna med de företag som hör till försöksgruppen. Dessutom ska Skatteförvaltningen lämna ut uppgifter om verksamhetsområdet, uppgifter om hemorten, uppgifter om och personbeteckningar för personer i företagargeställning och uppgifter om den omsättning som deklarerats vid mervärdesbeskattningen för 2021. De uppgifter som lämnas ut är s.k. basuppgifter om utgångsläget som behövs senare vid utvärderingen av effekterna av försöket. Vid uttagningen till försöks- och kontrollgruppen behövs dessutom uppgifter om verksamhetsområdet så att den branschvisa fördelningen kan beaktas vid randomiseringen.

Skatteförvaltningen ska lämna ut uppgifterna till Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå på ett skyddat eller annars allmänt använt informationssäkert sätt.

Dessutom ska Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå och utvecklings- och förvaltningscentret enligt 2 mom. ha rätt att av Skatteförvaltningen och andra myndigheter få uppgifter om de löner som företaget betalat samt andra uppgifter som är nödvändiga för genomförandet av försöket. Utbetalningen av rekryteringsstöd sker huvudsakligen på basis av de löneuppgifter som anmälts till inkomstregistret. För detta ändamål ska utvecklings- och förvaltningscentret ha rätt att ur inkomstregistret få de uppgifter som är nödvändiga för utbetalningen av stödet. I lagen om inkomstdatasystemet intas en bestämmelse om att uppgifterna i inkomstregistret får användas för ovan nämnda ändamål.

För beviljande av rekryteringsstöd kan det vara nödvändigt att hos andra stödmyndigheter kontrollera uppgifter om andra de minimis-stöd som företaget fått eller om annat offentligt stöd som riktas till lönekostnaderna. I vissa exceptionella situationer kan beviljandet av stöd förutsätta att domar som gäller anlitande av utländsk arbetskraft som saknar tillstånd kontrolleras hos Rättsregistercentralen. Enligt 50 § 2 mom. i lagen om verkställighet av böter (672/2002) förutsätter utlämnande av uppgifter ur bötesregistret att rätten att få uppgifterna regleras särskilt genom lag. På grund av detta föreslås det att det i 2 mom. tas in en uttrycklig bestämmelse om rätten att ur bötesregistret få uppgifter om sådana domar i anslutning till anlitande av utländsk arbetskraft som saknar tillstånd som avses i 6 § 1 mom. 3 punkten i förslaget. Det föreslås också att det i straffregisterlagen tas in en bestämmelse som ger Rättsregistercentralen rätt att lämna ut uppgifter om nämnda domar ur straffregistret.

Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå och utvecklings- och förvaltningscentret ska ha rätt att få uppgifterna avgiftsfritt. En bestämmelse om detta föreslås i 3 mom.

10 §. Försöksregistret. De uppgifter som behandlas i försöket bildar ett försöksregister. Registret innehåller också personuppgifter som ska behandlas med iakttagande den allmänna dataskyddsförordningen och dataskyddslagen. Behandlingen av personuppgifter behövs för genomförandet av försöket med rekryteringsstöd, dvs. för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige, och därmed grundar sig behandlingen på artikel 6.1 c i den allmänna dataskyddsförordningen.

Enligt artikel 4.7 i den allmänna dataskyddsförordningen avses med personuppgiftsansvarig en fysisk eller juridisk person, offentlig myndighet, institution eller ett annat organ som ensamt eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter. Om ändamålen och medlen för behandlingen bestäms av unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt kan den personuppgiftsansvarige eller de särskilda kriterierna för hur denne ska utses föreskrivas i unionsrätten eller i medlemsstaternas nationella rätt. Den allmänna dataskyddsförordningen förutsätter således inte att det utfärdas bestämmelser om den personuppgiftsansvarige, men möjliggör det. Även när det är fråga om gemensamt personuppgiftsansvar ger den allmänna dataskyddsförordningen medlemsstaterna handlingsutrymme. Om två eller fler personuppgiftsansvariga gemensamt fastställer ändamålen med och medlen för behandlingen ska de enligt artikel 26.1 i den allmänna dataskyddsförordningen vara gemensamt personuppgiftsansvariga. På nationell nivå kan det föreskrivas om ansvarsfördelningen mellan de personuppgiftsansvariga.

Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå och utvecklings- och förvaltningscentret ska vara sådana gemensamt personuppgiftsansvariga som avses i den allmänna dataskyddsförordningen. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska utvecklings- och förvaltningscentret svara för de skyldigheter med anknytning till informationssystemets datasäkerhet som den personuppgiftsansvarige har enligt den allmänna dataskyddsförordningen. Utvecklings- och förvaltningscentret har således ansvar t.ex. för det inbyggda dataskydd och det dataskydd som standard som avses i artikel 25 och för den säkerhet i samband med behandlingen som avses i artikel 32. I övrigt svarar Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå och utvecklings- och förvaltningscentret vardera för de skyldigheter som de personuppgiftsansvariga har i anslutning till de uppgifter som de registrerat.

Enligt artikel 26.3 i den allmänna dataskyddsförordningen får den registrerade utöva sina rättigheter enligt den förordningen med avseende på och emot var och en av de personuppgiftsansvariga, oavsett ansvarsfördelningen mellan de gemensamt personuppgiftsansvariga. Den registrerade får således sitt ärende anhängigt oberoende av om han eller hon framställer sin begäran hos Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå eller hos utvecklings- och förvaltningscentret.

RP 160/2021 rd

I 2 mom. anges det vilka uppgifter registret ska innehålla. Principen om uppgiftsminimering i artikel 5 i den allmänna dataskyddsförordningen förutsätter att de personuppgifter som behandlas ska vara adekvata, relevanta och inte för omfattande i förhållande till de ändamål för vilka de behandlas. I artikel 6.3 i den allmänna dataskyddsförordningen tillåts särskilda bestämmelser i den nationella lagstiftningen för att anpassa tillämpningen av bestämmelserna i förordningen. Dessa särskilda bestämmelser kan gälla bl.a. vilken typ av uppgifter som ska behandlas och vilka registrerade som berörs. Således är nationell lagstiftning om informationsinnehållet i register och om registrerade möjlig med tanke på den allmänna dataskyddsförordningen.

I registret får det föras in identifieringsuppgifter om de företag som hör till målgruppen, dvs. uppgifter om företagets namn, FO-nummer samt adressuppgifter och andra kontaktuppgifter. Eftersom fysiska personer som bedriver näringsverksamhet ingår i målgruppen, kommer de ovannämnda uppgifterna också att innehålla personuppgifter.

I fråga om de företag som ingår i målgruppen innehåller registret dessutom uppgifter från Skatteförvaltningen om hemorten, företagets verksamhetsområde och omsättningen 2021 samt uppgifter om och personbeteckningar för personer i företagställning. Uppgifterna behövs som basuppgifter om försöks- och kontrollgruppen vid utvärderingen av försöket.

När det gäller behandlingen av personbeteckningar ingår ett nationellt handlingsutrymme i artikel 87 i den allmänna dataskyddsförordningen. Enligt artikeln får medlemsstaterna närmare bestämma på vilka särskilda villkor ett nationellt identifikationsnummer eller något annat vedertaget sätt för identifiering får behandlas. Nationella bestämmelser om behandling av personbeteckningar finns i 29 § i dataskyddslagen. Enligt 1 mom. får en personbeteckning behandlas med den registrerades samtycke eller när behandlingen regleras i lag. Dessutom får en personbeteckning behandlas, om det är viktigt att entydigt identifiera den registrerade t.ex. för att utföra en i lag angiven uppgift. Lönerna för dem som är i företagställning är inte stödberättigande, och därför behövs uppgifter som identifierar personer i företagställning vid utbetalningen av stödet för att det ska vara möjligt att bedöma om lönerna är stödberättigande och även senare vid utvärderingen av försöket när man utreder hur företagarens bakgrund påverkar rekryteringen.

I registret införs uppgift om huruvida företaget hör till en försöks- eller kontrollgrupp, vilket är väsentlig information med tanke på försöksuppställningen och erbjudandet av rekryteringsstöd. I fråga om företag som hör till försöksgruppen införs i registret uppgifter om beslut om rekryteringsstöd, inklusive uppgifter om ansökan om samt beviljande, nekande, utbetalning och eventuellt återkrav av stöd samt om ändringssökande.

Ett hinder för beviljande av rekryteringsstöd är sådana lagakraftvunna domar i anslutning till anlitande av utländsk arbetskraft som saknar tillstånd som förtecknas i den föreslagna 6 § 1 mom. 3 punkten. Enligt artikel 10 i den allmänna dataskyddsförordningen får behandling av personuppgifter som rör fällande domar i brottmål och överträdelser eller därmed sammanhängande säkerhetsåtgärder enligt artikel 6.1 endast utföras under kontroll av myndighet eller då behandling är tillåten enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, där lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades rättigheter och friheter fastställs. Enligt 7 § i dataskyddslagen får personuppgifter som rör i artikel 10 i dataskyddsförordningen avsedda fällande domar i brottmål och överträdelser eller därmed sammanhängande säkerhetsåtgärder behandlas om uppgifterna behandlas för syften som föranleds av en uppgift som direkt har ålagts den personuppgiftsansvarige i lag. Den personuppgiftsansvarige och personuppgiftsbiträdet ska vidta lämpliga och särskilda åtgärder för att skydda den registrerades rättigheter. Sådana åtgärder är t.ex. åtgärder för att det i efterhand ska kunna säkerställas och bevisas vem som har registrerat, ändrat

eller överfört personuppgifter samt den personuppgiftsansvariges och personuppgiftsbiträdets interna åtgärder för att förhindra tillträde till personuppgifter.

I registret kan också införas uppgifter som har samband med anlitaandet av service i anslutning till försöket, dvs. företagets kontakter t.ex. för att få råd. Uppgifterna kan ha betydelse vid bedömningen av myndighetens förfarande t.ex. med anledning av en förvaltningsklagan.

I 3 mom. föreskrivs det om ändamålet med uppgifterna och om radering av uppgifterna. Principen om ändamålsbegränsning enligt artikel 5.1 b i den allmänna dataskyddsförordningen innebär att personuppgifter ska samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål och inte senare behandlas på ett sätt som är oförenligt med dessa ändamål. Enligt principen om lagringsminimering i artikel 5.1 e i förordningen får personuppgifter inte förvaras i en form som möjliggör identifiering av den registrerade under en längre tid än vad som är nödvändigt för de ändamål för vilka personuppgifterna behandlas. Enligt artikel 6.3 i förordningen kan den nationella lagstiftningen innehålla särskilda bestämmelser för att anpassa tillämpningen av bestämmelserna i förordningen. Dessa särskilda bestämmelser kan gälla bl.a. lagringstider.

Uppgifter om de minimis-stöd ska bevaras i tio år från det att stödet beviljades. Detta innebär att uppgifterna om beviljande av rekryteringsstöd ska bevaras under nämnda tid. Uppgifter om de företag som hör till försöks- och kontrollgruppen behövs vid utvärderingen av försöket. Uppgifterna ska bevaras i tio år från det att försöket avslutades, vilket möjliggör en utvärdering också på lång sikt. Försöket ska anses vara avslutat senast den 31 december 2023, då stödtiden för alla företag har löpt ut. Alla registeruppgifter ska således raderas senast vid utgången av 2033. Alla sådana företag i målgruppen som det erhållits uppgifter om från Skatteförvaltningen kommer inte att höra till försöks- eller kontrollgruppen, och uppgifterna har således ingen betydelse vid utvärderingen av försöket. Uppgifterna om dessa företag ska utan dröjsmål raderas efter det att försöks- och kontrollgruppen har tagits ut och uppgifterna inte längre behövs.

I paragrafens 4 mom. föreslås en informativ bestämmelse om att uppgifterna om rekryteringsstöd som beviljats med stöd av den allmänna de minimis-förordningen också registreras i kundinformationssystemet för företagstjänster. Enligt 7 a § i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster (293/2017) är den stödmyndighet som avses i 2 § 3 punkten i lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet (429/2016) skyldig att i kundinformationssystemet registrera uppgifter om beviljande och betalning av sådant stöd som uppfyller de förutsättningar för statligt stöd som avses i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Registreringsskyldigheten gäller således bl.a. de minimis-stöd, dock inte stöd för jordbruket eller fiskerinäringen. Uppgifter om beviljandet av stöd ska registreras i kundinformationssystemet för företagstjänster inom 14 dygn från det att stödet beviljades. Uppgifter om betalningen ska registreras före utgången av januari kalenderåret efter betalningsåret. Uppgifterna om rekryteringsstöd överförs från det allmänna understödssystemet via ett gränssnitt till kundinformationssystemet för företagstjänster.

I 4 mom. åläggs dessutom Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå en skyldighet att anmäla rekryteringsstöd som beviljats med stöd av de minimis-förordningen för jordbrukssektorn till Livsmedelsverket och rekryteringsstöd som beviljats med stöd av de minimis-förordningen för fiskeri- och vattenbrukssektorn till jord- och skogsbruksministeriet. Dessa de minimis-förordningar innehåller en nationell övre gräns för de minimis-stöd som beviljas sektorerna i fråga. Livsmedelsverket följer kvoten i fråga om stöd till primär jordbruksproduktion och jord- och skogsbruksministeriet i fråga om stöd till fiskeri- och vattenbrukssektorn. Det ska överenskommas närmare om förfarandet för anmälan av uppgifter med ovanstående aktörer.

11 §. *Ändringssökande.* I paragrafen föreslås bestämmelser om ändringssökande. Enligt 1 mom. får omprövning av ett beslut som fattats med stöd av försökslagen begäras hos den myndighet som fattat beslutet. Ett beslut som har meddelats med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen. I fråga om begäran om omprövning iaktas förvaltningslagen (434/2003) och i fråga om besvär lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Målgruppen för försöket bestäms enligt de kriterier som anges i 3 § på basis av de uppgifter som fås ur Skatteförvaltningens register. Bland de företag som hör till målgruppen tas det ut en försöks- och kontrollgrupp genom randomisering i enlighet med på förhand fastställda programmeringskommandon. Att ett företag hör till målgruppen och tas ut till en försöksgrupp är avgörande för om företaget har möjlighet att få rekryteringsstöd. Saken påverkar därmed företagets intressen eller rättigheter. Genomförandet av försöket förutsätter att det inte är möjligt att söka ändring i fråga om bestämmande av målgruppen eller uttagning till en försöks- eller kontrollgrupp. Bestämmelser om besvärstillsäkring föreslås i 2 mom.

I 3 mom. föreskrivs om verkställighet av beslut. Med avvikelse från bestämmelserna i lagen om rättegång i förvaltningsärenden får ett beslut som fattats med stöd av försökslagen verkställas trots ändringssökande.

I 4 mom. föreskrivs om tillämpningen av lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007) på beslut om återkrav av rekryteringsstöd. Ett beslut om återkrav är således direkt utsökbart, dvs. kan användas som verkställighetsgrund på motsvarande sätt som beslut om återkrav som fattats med stöd av statsunderstödslagen. För att ett beslut om återkrav ska vara utsökbart förutsätts det dock att beslutet har vunnit laga kraft, dvs. att omprövning inte får begäras eller ändring sökas genom besvär.

12 §. *Uppföljning och utvärdering av försöket.* I paragrafen föreslås bestämmelser om uppföljning och utvärdering av försöket. Enligt 1 mom. ska Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå och utvecklings- och förvaltningscentret följa försöket under dess gång. Under denna tid följs i första hand beviljandet och utbetalningen av rekryteringsstöd samt stödets användningsgrad. Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå och utvecklings- och förvaltningscentret ska rapportera om försöket till arbets- och näringsministeriet, men under försökets gång ska uppgifterna inte publiceras eller lämnas ut till utomstående så att uppgifterna inte påverkar försöket. Effekterna av försöket utvärderas först efter att försöket avslutats.

I 1 mom. förutsätts det att arbets- och näringsministeriet låter göra en utvärdering av försöket. Avsikten är att utvärderingen skaffas av utomstående forskare t.ex. med anslag för arbets- och näringsministeriets forsknings- och utredningsverksamhet eller med finansiering som reserverats för statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet. Syftet med utvärderingen är att utifrån registermaterialet på ett vetenskapligt tillförlitligt sätt undersöka vilka effekter rekryteringsstödet har när det gäller att sänka tröskeln för rekrytering. Vid utvärderingen klarläggs åtminstone stödets inverkan på valet att bli arbetsgivare, på antalet arbetstagare i företaget och betalda löner samt på omsättningen och nettoresultatet. I utvärderingen kan man också undersöka hurdana anställningsförhållanden som uppstod i målföretagen och hurdana grupper av arbetstagare som sysselsattes i företagen samt hur företagarnas inkomster utvecklades. Dessutom kan man i utvärderingen granska hur stödet riktats till olika regioner och branscher. I 2 mom. föreskrivs det om rätten för den som genomför utvärderingen att få uppgifter som är nödvändiga för utvärderingen.

Utöver den undersökning som baserar sig på registermaterial kan försöket utvärderas kvalitativt genom intervju- eller enkätundersökningar. Med hjälp av en intervju- eller enkätundersökning

är det t.ex. möjligt att utreda varför ett företag som hörde till försöksgruppen utnyttjade eller lät bli att utnyttja rekryteringsstödet och huruvida företaget hade agerat annorlunda om stödet hade varit annorlunda. Genom undersökningen är det också möjligt att samla in information om företagens uppfattning om den administrativa bördan jämfört med andra stödformer samt om hur företag som anställer en första arbetstagaren har rekryterat personal och om hurudant annat än ekonomiskt stöd de behöver för rekryteringen.

Resultaten av utvärderingen kan utnyttjas som stöd i beslutsfattandet när det avgörs vilka åtgärder som ska vidtas senare för att sänka tröskeln för företag att rekrytera en första arbetstagare. I den mån det är möjligt bedöms också stödets effekter på den totala sysselsättningen. Utvärderingen kan upprepas senare för att utreda effekterna på lång sikt.

13 §. Finansiering av försöket. Avsikten är att det föreslagna rekryteringsstödet ska finansieras med anslag under moment 32.30.51 Offentlig arbetskrafts- och företagservice, reservationsanslag 2 år, inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde. Under momentet i fråga reserveras anslag för ovannämnda ändamål.

14 §. Ikraftträdande. I paragrafen föreskrivs det om lagens ikraftträdande.

7.2 Lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice

13 kap. Arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem

1 §. Arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem. I 1 mom. föreskrivs det om användningsändamålen för arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem. Uppgifterna i informationssystemet får användas endast för de ändamål som anges i lagen. I 1 mom. föreslås en bestämmelse enligt vilken uppgifterna i informationssystemet får användas vid verkställigheten av det föreslagna försöket med rekryteringsstöd. Enligt förslaget föreligger rätt till rekryteringsstöd inte i fråga om sådana anställda för vilkas lönekostnader det har beviljats lönesubvention enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice. Uppgifter om beviljande av lönesubvention finns i arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem. Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå kan när den beviljar rekryteringsstöd och utvecklings- och förvaltningscentret när det betalar ut stödet kontrollera i kundinformationssystemet om företaget har beviljats lönesubvention.

7.3 Lagen om inkomstdatasystemet

13 §. Uppgifts användares rätt att få uppgifter ur inkomstdatasystemet. I mom. 23 punkten föreslås en rätt att få uppgifter ur inkomstdatasystemet för verkställigheten av det föreslagna försöket med rekryteringsstöd. Utbetalningen av rekryteringsstöd förutsätter tillgång till de löneuppgifter som anmälts till inkomstregistret. Utvecklings- och förvaltningscentret hämtar uppgifterna via ett gränssnitt i inkomstregistret. Utvecklings- och förvaltningscentrets rätt att använda uppgifterna i inkomstregistret ska vara begränsad till sådana uppgifter som är nödvändiga för utbetalningen av stödet. I 9 § i försökslagen ingår på motsvarande sätt en bestämmelse om utvecklings- och förvaltningscentrets rätt att trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för utbetalningen av stöd.

Den föreslagna behandlingen av personuppgifter grundar sig på artikel 6.1 c i den allmänna dataskyddsförordningen. Uppgifterna är nödvändiga för utbetalningen av stöd som beviljas av statliga medel och därmed för skötseln av en lagstadgad uppgift.

7.4 Straffregisterlagen

4 a §. Paragrafen innehåller bestämmelser med stöd av vilka Rättsregistercentralen kan lämna ut uppgifter ur straffregistret. I 1 mom. föreslås en ny 8 punkt, enligt vilken uppgifter kan lämnas ur straffregistret för verkställigheten av den föreslagna lagen om ett försök med rekryteringsstöd.

En förutsättning för beviljande av rekryteringsstöd är att företagaren eller företagets företrädare inte under det år då stödet beviljas eller de två föregående åren genom en lagakraftvunnen dom dömts till straff för ett brott som avses i 47 kap. 6 a § i strafflagen eller 186 § i utlänningslagen (301/2004) och att företagaren eller företaget inte under det innevarande eller de två föregående åren genom ett lagakraftvunnet beslut har påförts en påföljdsavgift enligt 11 a kap. 3 § i arbetsavtalslagen (55/2001). Med företrädare för ett företag avses en sådan företrädare som avses i 47 kap. 8 § 1 mom. 2 punkten i strafflagen. Enligt bestämmelsen avses med arbetsgivarens företrädare en medlem i ett lagstadgat eller annat beslutande organ hos en juridisk person som är arbetsgivare samt den som i arbetsgivarens ställe leder eller övervakar arbetet.

Rättsregistercentralen kan lämna ut uppgifter om ovannämnda domar till Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå för beviljande av rekryteringsstöd och till utvecklings- och förvaltningscentret för återkrav av stöd. Rätten att få uppgifter ska vara begränsad så att den endast gäller ovannämnda domar. Detta beaktas i 2 mom. Utlämnandet av ett straffregisterutdrag ska ske avgiftsfritt. Avsikten är inte att ett straffregisterutdrag ska begäras om alla som ansöker om rekryteringsstöd, utan arbets- och näringsbyrån ska i regel lita på de uppgifter som sökanden lämnat i ansökan. För kontroll av uppgifternas riktighet kan arbets- och näringsbyrån i enskilda fall vid behov begära ett utdrag om den som ansöker om stöd eller dennes företrädare av Rättsregistercentralen. Motsvarande rätt att få uppgifter gäller utvecklings- och förvaltningscentret, som vidtar eventuella åtgärder för återkrav.

Den föreslagna behandlingen av personuppgifter grundar sig på artikel 6.1 c och artikel 10 i den allmänna dataskyddsförordningen. Uppgifterna är nödvändiga för utredningen av förutsättningarna för stöd som beviljas av statliga medel och därmed för skötseln av en lagstadgad uppgift.

8 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 mars 2022. Lagarna ska vara temporära, eftersom det är fråga om ett försök. Lagen om ett försök med rekryteringsstöd ska i huvudsak gälla under den tid försöket genomförs, dvs. fram till den 31 december 2023, då stödtiden för alla företag som får stöd har löpt ut. Det är möjligt att 2024 betala ut rekryteringsstöd som med stöd av försökslagen beviljats för lönekostnader som uppkommit 2023.

Försökslagens 8–12 § samt de temporära ändringarna av 13 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, 13 § i lagen om inkomstdatasystemet och 4 a § i straffregisterlagen ska dock vara i kraft till och med den 31 december 2033. Det är nödvändigt att de ovannämnda bestämmelserna är i kraft en längre tid, eftersom rekryteringsstödet kan återkrävas i tio år från det att stödet betalades ut och eftersom uppgifterna om utbetalning av stödet ska bevaras i tio år från det att stödet beviljades. Även utvärderingen av försöket görs först när försöket har avslutats. Både återkrav och en utvärdering av försöket förutsätter bevarande av uppgifterna i registret och rättigheter att få uppgifter.

9 Verkställighet och uppföljning

Verkställighet

Arbets- och näringsministeriet styr och leder verkställigheten av försöket. För det praktiska genomförandet av försöket svarar Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå och utvecklings- och förvaltningscentret.

I början av mars 2022 ska Skatteförvaltningen ta ut en målgrupp och lämna ut uppgifter om de företag som hör till målgruppen till Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå. Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå ska genom randomisering ta ut en försöksgrupp och en kontrollgrupp ur målgruppen. De programmeringskommandon som används vid randomiseringen bereds på förhand med hjälp av forskare. Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå informerar de företag som valts ut som stödmottagare om möjligheten att få stöd genom ett informationsbrev om saken till företagen. I augusti 2022 ska Skatteförvaltningen på nytt lämna ut uppgifter om målgruppen, om det blir aktuellt med en andra fas av försöket.

För genomförandet av försöket utarbetar utvecklings- och förvaltningscentret en elektronisk ansöknings- och anmälningsblankett för ansökan om stöd samt skapar de besluts- och utbetalningsmekanismer som behövs för informationssystemen. Avsikten är att ansökan om stöd ska göras via regionförvaltningens e-tjänst och att stödbesluten behandlas i det allmänna understödssystemet.

För erhållande av löneuppgifter ur inkomstregistret skapas ett maskinläsbart gränssnitt, med hjälp av vilket uppgifter om löneutbetalningen i företag som fått ett stödbeslut dagligen fås ur inkomstregistret. Avsikten är att det utifrån uppgifterna i inkomstregistret skapas ett automatiskt betalningsförslag på basis av vilket utvecklings- och förvaltningscentrets utbetalningsexpert betalar ut stödet. Utbetalningen sker en gång i månaden.

Uppföljning och utvärdering av försöket

I 12 § i den föreslagna lagen om ett försök med rekryteringsstöd föreskrivs det om uppföljning och utvärdering av försöket. Det planerade genomförandet av uppföljningen och utvärderingen beskrivs i specialmotiveringen till den ovannämnda paragrafen.

10 Förhållande till andra propositioner

10.1 Samband med andra propositioner

I propositionen föreslås en temporär ändring av 13 kap. 1 § 1 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (lagförslag 2). Regeringen har för avsikt att under höstsessionen 2021 lämna en proposition till riksdagen med förslag till lag om aktiebolaget Jobbkanalen Ab och till vissa lagar som har samband med den. I den propositionen föreslås det också att 13 kap. 1 § 1 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice ändras. När det gäller lagförslag 2 i denna proposition bör riksdagen beakta den ovannämnda propositionen.

10.2 Förhållande till budgetpropositionen

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2022 och avses bli behandlad i samband med den.

11 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Försökslagstiftningen

Det föreslagna försöket gäller fysiska personer som bedriver näringsverksamhet och små företag som utöver personer i företagarrättning inte sysselsätter andra arbetstagare och vars omsättning enligt mervärdesskattedeclarationerna för 2021 är 15 000 miljoner euro. Utanför den ovan avsedda målgruppen lämnas dock företag som har sin hemort i landskapet Åland, företag som inte har förts in i registret över mervärdesskattskyldiga, företag för vilka det i skatteskuldsregistret har antecknats uppgifter om skatteskulder eller försummelser av deklarationsskyldigheten eller företag som har försatts eller sökts i konkurs. Uppgifterna om målgruppen plockas ur Skatteförvaltningens register enligt situationen vid tidpunkten för uttagningen. I praktiken är det Skatteförvaltningen som gör uttagningen och lämnar ut uppgifterna om målgruppen till Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå.

Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå ska genom randomisering ta ut en försöksgrupp och en kontrollgrupp ur målgruppen. Företag som hör till försöksgruppen ska ha möjlighet att ansöka om ekonomiskt stöd vid anställning av minst en person inom den tidsfrist som anges i lagen. De fysiska personer som bedriver näringsverksamhet och de företag som tas ut till försöksgruppen är således i en något bättre ställning än den del av målgruppen som lämnas utanför försöksgruppen.

Enligt grundlagens 6 § är alla lika inför lagen. Ingen får utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av kön, ålder, ursprung, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd eller handikapp eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person. Grundlagens jämlikhetsbestämmelse gäller människor. Grundlagsutskottet har ansett att jämlikhetsprincipen kan vara relevant också i bedömningen av bestämmelser som gäller juridiska personer, inte minst om bestämmelserna indirekt kan påverka fysiska personers rättsliga ställning (se t.ex. GrUU 13/2020 rd, GrUU 14/2015 rd, GrUU 9/2015 rd, GrUU 40/2014 rd, GrUU 11/2012 rd, s. 2).

Grundlagsutskottet har enligt vedertagen praxis bedömt försökslagstiftning med hänsyn till bestämmelserna om jämlikhet och om förbud mot diskriminering i 6 § i grundlagen. Utskottet har ansett att försökslagstiftning som leder till en viss olikhet i sig är acceptabel med avseende på jämlikheten, om det finns ett godtagbart mål med försöket. Utskottet har då understrukt att inga skarpa gränser för lagstiftarens prövning följer av jämlikhetsprincipen när en reglering i överensstämmelse med den rådande samhällsutvecklingen eftersträvas och att ett försök åtminstone inom vissa gränser kan vara en godtagbar grund för att pruta på formell jämlikhet i regionalt hänseende. Utskottet har också kopplat ihop frågan om en godtagbar grund för ett försök med att försöket uttryckligen ska ge uppgifter och erfarenheter om konsekvenserna av vissa planerade reformer. En allmän förutsättning för ett försök bör enligt utskottet dessutom vara att resultaten av försöket utreds och utvärderas på behörigt sätt (Se t.ex. GrUU 37/2020 rd s. 2, GrUU 25/2020, s. 2 samt de utlåtanden av utskottet som nämns i dem).

Syftet med det föreslagna försöket är att få information om huruvida ett sådant ekonomiskt stöd liknande rekryteringsstödet som sänker lönekostnaderna kan sänka tröskeln att anställa en första arbetstagare. Genom att sänka tröskeln för rekrytering försöker man främja möjligheterna att bli arbetsgivare och skapa nya arbetstillfällen samt skapa en s.k. positiv tillväxtspiral i företagen och på så sätt främja sysselsättningen. Det ovannämnda målet anknyter till det allmännas skyldighet enligt 18 § i grundlagen att främja sysselsättningen. Avsikten är att resultaten av försöket ska utnyttjas för att bedöma om stödet har sådana effekter att det är ändamålsenligt att ta det i bruk på ett mer bestående sätt för att främja sysselsättningen. Försöket bedöms således ha ett godtagbart mål med tanke på systemet för de grundläggande fri- och rättigheterna.

RP 160/2021 rd

Avsikten är att försöket ska göras som en randomiserad kontrollerad studie så att det på ett vetenskapligt tillförlitligt sätt går att få information om stödets effekter. Genom bestämmelser i lag åläggs arbets- och näringsministeriet att låta göra en utvärdering av försöket. Effekterna bedöms när försöket avslutats, och utvärderingen utprepar senare för att kontrollera effekterna på längre sikt. I enlighet med försöksplanen görs en utvärdering på basis av uppgifterna i registren. Vid utvärderingen utreds antalet anställda i de företag som fått stöd, betalda löner, omsättning, resultat och andra responsvariabler som beskriver tillväxten i företaget jämfört med situationen i kontrollgruppen. Genomförandet av försöket har planerats med hjälp av forskare på så sätt att det på basis av på förhand uppgjorda kalkyler kan antas att man i försöket observerar effekter som är statistiskt signifikanta, om stödet har förväntade effekter. Syftet med randomiseringen är att minimera effekterna av andra faktorer än stödet på de skillnader som observeras mellan försöks- och kontrollgruppen. Utvärderingen av försöket har således ordnats på behörigt sätt.

Vidare har grundlagsutskottet i sina bedömningar av försökslagstiftning understrukit det allmänna kravet på att det ska föreskrivas genom lag om grundläggande fri- och rättigheter och konstaterat att det kravet också gäller jämlikhetsprincipen. Det har krävts att kravet beaktas t.ex. när försöksområdet bestäms antingen genom att området anges direkt i lag eller genom att beslutet om området knyts till tillräckligt exakta kriterier i lag (se t.ex. GrUU 37/2020 rd, s. 2–3, GrUU 25/2020 rd, s. 3 och de utlåtanden av utskottet som nämns i dem). Målgruppen för försöket med rekryteringsstöd bestäms genom bestämmelserna i 3 § i lagförslag 1. Bestämmelserna om målgruppen bedöms vara tillräckligt noggrant avgränsade.

I samband med försöket med basinkomst tog grundlagsutskottet ställning till reglering där de personer som deltar i försöket väljs genom slumpmässigt urval. Detta motiverades då med att randomiseringen ger varje person i målgruppen lika möjligheter att omfattas av basinkomsten. Metoden behandlar alltså på ett likvärdigt sätt alla personer i den genom lag exakt avgränsade målgruppen. Utskottet ansåg att motiven i sig var korrekta. Grundlagsutskottet ansåg dock att försöksgruppen inte kunde väljas ut enbart med hjälp av en programkod, utan både kravet på bestämmelser i lag och kraven på att de ska vara exakta och noga avgränsade förutsatte bestämmelser i lag om grunderna för urvalet, t.ex. enligt krav som motsvarar karaktäriseringarna i motiven till lagstiftningsordning. Utskottet ansåg också att det borde ha föreskrivits om offentliggörandet av programkoden och dess offentlighet (se GrUU 51/2016 rd). Grundlagsutskottets ovannämnda praxis har beaktats i den föreslagna regleringen i och med att det i den föreslagna 4 § föreskrivs om grunderna för urvalet på det sätt som grundlagsutskottet förutsätter.

Grundlagsutskottet har i samband med bedömningen av försökslagstiftningen även fäst vikt vid hur väl regleringen uppfyller kraven på proportionalitet (se GrUU 51/2016 rd, s. 3–4) samt vid att det fastställts en tidsgräns för bestämmelserna om försök så att de bara gäller under den korta tid som behövs för försöket (se t.ex. GrUU 51/2016 rd, s. 4, GrUU 20/2012 rd, s. 2 och GrUB 4/2006 rd, s. 3/I). Exempelvis i sitt utlåtande om försöket med basinkomst ansåg utskottet att basinkomsttagare med hänsyn till basinkomstens storlek ställs i en avsevärt bättre ställning än andra. Å andra sidan är det fråga om ett tidsbundet försök för vilket det ovan ges godtagbara grunder med avseende på systemet med de grundläggande fri- och rättigheterna. Det är också av betydelse att det t.ex. inte är fråga om ett försök med straffrättsligt straff som ingriper i den enskildes rättsliga ställning mera djupgående än bestämmelser om en viss ekonomisk förmån. Utskottet ansåg att regleringen inte stred mot proportionalitetskravet.

Företag som hör till försöksgruppen ska ha möjlighet att få ett stöd som motsvarar 50 procent av arbetstagarens lönekostnader under högst 12 månader, dock högst 10 000 euro. Det föreslagna maximibeloppet av det ekonomiska stödet anses inte vara så stort att det på ett särskilt betydande sätt försätter de företag som hör till försöksgruppen i en bättre ställning än andra,

RP 160/2021 rd

med beaktande av att syftet med stödet är att sänka rekryteringströskeln och stödet inte täcker företagets lönekostnader i sin helhet under någon lönebetalningsperiod.

Med tanke på utvärderingen av effekterna av rekryteringsstödet är det viktigt att man i försöket når upp till det eftersträvade minimiantalet företag som använder stödet. Det finns inte på förhand några säkra uppgifter om i vilken grad stödet kommer att användas, men det kan antas att långt ifrån alla företag som tas ut till försöksgruppen är villiga att rekrytera till följd av stödet. Till försöksgruppen ska man således ta ut ett större antal företag än det antal till vilka stöd kan beviljas inom ramen för det anslag som står till förfogande. Enligt de föreslagna bestämmelserna tas 3 500 företag ut till försöksgruppen för den första fasen. Med beaktande av det anslag som står till förfogande och det föreslagna maximibeloppet av stödet kan stöd beviljas till 33,3 procent av företagen i försöksgruppen för den första fasen. Om antalet företag som ansöker om stöd är större än den ovannämnda användningsgraden, kan stöd av anslagsskäl inte beviljas alla företag i försöksgruppen, och därför ska beviljandet av stöd i bestämmelserna vara bundet till de anslag som står till förfogande. Att ett företag hör till försöksgruppen innebär således inte någon subjektiv rätt till stöd för företaget. Å andra sidan, om stödets användningsgrad blir lägre än vad som eftersträvats, kommer en andra fas av försöket att genomföras i syfte att uppnå ett tillräckligt antal företag som använder stödet. Det är inte möjligt att på förhand bestämma storleken på försöksgruppen för den andra fasen, utan gruppens storlek binds i bestämmelserna till att det i den andra fasen blir möjligt att uppnå ett tillräckligt stort antal företag som använder stödet med beaktande av den information som fås om användningsgraden under den första fasen. Detta anses inte vara problematiskt med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna.

I samband med försöket med tvåårig förskoleundervisning fäste grundlagsutskottet vikt vid en behörig och tillräcklig information. Utskottet betonade vikten av att ge tillräcklig och tydlig information i samband med ansökan till tvåårig förskoleundervisning (GrUU 37/2020 rd, se också GrUU 44/2017 rd, s. 4). Utskottet ansåg att det är skäl att i lagen ta in grundläggande bestämmelser om innehållet i informationen. Enligt den föreslagna lagen ska Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå se till att de företag som har möjlighet att få rekryteringsstöd informeras om saken. Företagen ska få tydlig information om förutsättningarna för erhållande av rekryteringsstöd och anvisningar om hur man ansöker om stöd.

När försöket avslutats görs en utvärdering av försökets effekter. Vid utvärderingen används uppgifterna i registren för att utreda antalet anställda och omsättningen i de företag som fått stöd, resultatet och andra eventuella responsvariabler som beskriver tillväxten i företaget jämfört med situationen i kontrollgruppen. Genomförandet av försöket har planerats med hjälp av forskare på så sätt att det på basis av på förhand uppgjorda kalkyler kan antas att man i försöket observerar effekter som är statistiskt signifikanta. Syftet med randomiseringen är att minimera att andra omständigheter utöver stödet inverkar på de observerade skillnaderna mellan försöks- och kontrollgruppen.

Med beaktande av det som sägs ovan anses det finnas en godtagbar grund för försöket, och den föreslagna regleringen om försöksuppställningen är tillräckligt noggrant avgränsad på det sätt som förutsätts i grundlagen så att den inte står i strid med den likabehandling som förutsätts i grundlagen.

Skydd för personuppgifter

Förslaget är av betydelse även med tanke på det skydd för privatlivet och personuppgifter som tryggas i 10 § i grundlagen. Enligt 1 mom. är vars och ens privatliv, heder och hemfrid tryggade. Närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter utfärdas genom lag.

RP 160/2021 rd

Enligt den föreslagna regleringen ska Skatteförvaltningen lämna ut uppgifter om de företag som hör till målgruppen för försöket till Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå. Dessa uppgifter innehåller sekretessbelagda uppgifter och personuppgifter. Dessutom ska Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå och utvecklings- och förvaltningscentret ha rätt att av Skatteförvaltningen och andra myndigheter få andra uppgifter som är nödvändiga för genomförandet av försöket. Vid genomförandet av försöket används de löneuppgifter som anmälts till inkomstregistret. Dessutom kan Rättsregistercentralen ur straff- och bötesregistret lämna ut uppgifter om straff som avses i 47 kap. 6 a § i strafflagen eller 186 § i utlänningslagen, om uppgifterna behövs för att kontrollera förutsättningarna för beviljande av rekryteringsstöd eller för att återkräva stödet.

Utgångspunkten är att EU:s allmänna dataskyddsförordning tillämpas på all behandling av personuppgifter. Behandling av personuppgifter är tillåten endast när det finns en sådan grund för behandlingen av uppgifter som avses i artikel 6 i den allmänna dataskyddsförordningen. Enligt artikel 6.1 c och e i den allmänna dataskyddsförordningen är behandling av personuppgifter möjlig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige eller för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning. Behandlingen av personuppgifter inom den offentliga sektorn ska i princip basera sig på dessa rättsliga grunder för behandlingen. Enligt grundlagsutskottet är det viktigt att det i den mån som EU-lagstiftningen kräver reglering på det nationella planet eller möjliggör sådan tas hänsyn till de krav som de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna ställer när det nationella handlingsutrymme utnyttjas (GrUU 1/2018 rd och GrUU 25/2005 rd).

Enligt grundlagsutskottet är det i regel tillräckligt med tanke på 10 § 1 mom. i grundlagen att bestämmelserna uppfyller kraven enligt den allmänna dataskyddsförordningen. Enligt utskottet bör skyddet för personuppgifter i första hand tillgodoses med stöd av den allmänna dataskyddsförordningen och den nationella allmänna lagstiftningen. Lagstiftaren bör alltså vara restriktiv när det gäller att införa nationell speciallagstiftning. Sådan lagstiftning bör vara avgränsad till nödvändiga bestämmelser inom ramen för det nationella handlingsutrymme som den allmänna dataskyddsförordningen medger (GrUU 14/2018 rd och GrUU 15/2018 rd).

Grundlagsutskottet har fäst särskild vikt vid att inskränkningar i skyddet för privatlivet måste bedömas utifrån de allmänna villkoren för inskränkningar av de grundläggande fri- och rättigheterna. Detta måste göras i respektive regleringssammanhang. Enligt grundlagsutskottets vedertagna praxis har det varit relevant att lagstiftarens handlingsutrymme vid behandling av personuppgifter särskilt begränsas av att skyddet för personuppgifter delvis omfattas också av skyddet för privatlivet, som tryggas i 10 § 1 mom. i grundlagen. Lagstiftaren måste tillgodose denna rätt på ett sätt som är godtagbart med avseende på samlade grundläggande fri- och rättigheterna. I sina analyser av omfattning, exakthet och innehåll i lagstiftning om rätten att få och lämna ut uppgifter trots sekretess har utskottet lagt vikt vid att de uppgifter som lämnas ut är av känslig art (GrUU 42/2016 rd, GrUU 38/2016 rd, GrUU 14/2018 rd och GrUU 15/2018 rd).

Grundlagsutskottet har lyft fram riskerna med behandlingen av känsliga uppgifter. Utskottet har därför särskilt påpekat att det bör finnas exakta och noga avgränsade bestämmelser om att det är tillåtet att behandla känsliga uppgifter bara om det är absolut nödvändigt (GrUU 14/2018 rd och GrUU 15/2018 rd). Utskottet har även särskilt lyft fram behovet av reglering i de fall där personuppgifterna behandlas av en myndighet. Utskottet har bedömt bestämmelserna om myndigheternas rätt att få och skyldighet att lämna ut information med avseende på skyddet för privatliv och personuppgifter i 10 § 1 mom. i grundlagen och då noterat bland annat vad och vem rätten att få information gäller och hur rätten är kopplad till nödvändighetskriteriet. Myndigheternas rätt att få och möjlighet att lämna ut uppgifter kan gälla behövliga uppgifter för ett

RP 160/2021 rd

visst syfte, om lagen ger en uttömmande förteckning över innehållet i uppgifterna (GrUU 15/2018 rd).

Enligt artikel 10 i den allmänna dataskyddsförordningen får behandling av personuppgifter som rör fällande domar i brottmål och lagöverträdelser som innefattar brott eller därmed sammanhängande säkerhetsåtgärder enligt artikel 6.1 endast utföras under kontroll av en myndighet eller då behandling är tillåten enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, där lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades rättigheter och friheter fastställs. Enligt 7 § i dataskyddslagen får personuppgifter som rör ovan avsedda fällande domar i brottmål och överträdelser eller därmed sammanhängande säkerhetsåtgärder behandlas om 1) behandlingen behövs för utredning, fastställande, utövande, försvar eller avgörande av rättsliga anspråk eller om 2) uppgifterna behandlas för syften som anges i 6 § 1 mom. 1, 2 eller 7 punkten. Enligt 6 § 1 mom. 2 punkten i dataskyddslagen är behandlingen av uppgifter möjlig när behandlingen av uppgifterna regleras i lag eller föranleds av en uppgift som direkt har ålagts den personuppgiftsansvarige i lag. Vid behandlingen av personuppgifter ska det vidtas i 6 § 2 mom. i dataskyddslagen avsedda lämpliga och särskilda åtgärder för att skydda den registrerades rättigheter

I 9 § 1 mom. i lagförslaget om ett försök med rekryteringsstöd konstateras det vilka uppgifter som Skatteförvaltningen ska lämna ut till Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå. Utlämnandet av uppgifter begränsas till de uppgifter som uttömmande förtecknas i bestämmelsen och som behövs för att försöket ska kunna genomföras. Vidare gäller rätten enligt 2 mom. att få andra uppgifter endast uppgifter som är nödvändiga för beviljande, betalning eller återkrav av rekryteringsstöd och för genomförandet av försöket. Rätten att få uppgifter ur straff- och bötesregistret ska vara begränsad till de uppgifter om påföljder som avses i 6 § 1 mom. 3 punkten i den föreslagna försökslagen och som är nödvändiga för bedömningen av förutsättningarna för beviljande och återkrav av rekryteringsstöd. Även den i 12 § 2 mom. föreslagna rätten till uppgifter i anslutning till utvärderingen av försöket ska vara bunden till uppgifter som är nödvändiga med tanke på utvärderingen. De föreslagna regleringen anses således vara exakt och noggrant avgränsad på det sätt som förutsätts i grundlagen, och behandlingen av personuppgifter har en rättslig grund enligt den allmänna dataskyddsförordningen.

Grundlagsutskottet har ansett det vara viktigt att uppgifter endast förvaras så länge det är nödvändigt för att uppnå det syfte för vilket uppgifterna har förts in i systemet. (GrUU 13/2017 rd). I samband med bedömningen av systemet för in- och utresa ansåg grundlagsutskottet att förvaringstider som väsentligt överskrider ett år bör bedömas särskilt med tanke på skyddet för personuppgifter (GrUU 21/2013 rd), och att förvaringstiden bör vara väsentligt kortare än den fem års tid som då föreslogs (GrUU 28/2016 rd). Utskottet har vidare hänvisat till behovet av att beakta EU-domstolens rättspraxis vid bedömningen av förvaringstider (se GrUU 9/2017 rd). Utskottet påpekar också att ju längre bevaringstiden för uppgifterna blir, desto viktigare är det att man sörjer för informationssäkerheten, övervakningen av hur uppgifterna används samt för den registrerades rättsskydd (GrUU 28/2016 rd).

Enligt den föreslagna regleringen ska uppgifter om företag som hör till försöks- och kontrollgruppen samt uppgifter om t.ex. stödbeslut bevaras i försöksregistret i tio år från det att försöket avslutades. Det bedöms att det är nödvändigt med en lång bevaringstid för uppgifterna för att man ska kunna säkerställa det basinformationsmaterial som utvärderingen av försöket och senare långsiktiga undersökningar förutsätter. Som en del av ett negativt beslut kan i registret också föras in uppgifter om brottspåföljder i anslutning till anlitande av utländsk arbetskraft som saknar tillstånd. Det är också nödvändigt att bevara dessa känsliga uppgifter så att det i efterskott är möjligt att bedöma till vilka delar de företag som ansökt om rekryteringsstöd fick ett negativt beslut på sin ansökan av den nämnda orsaken. Utvecklings- och förvaltningscentret

RP 160/2021 rd

ska sörja för lämpliga informationssäkerhetsåtgärder och se till att uppgifter lämnas ut endast för forskningsändamål.

Enligt regeringens uppfattning är de föreslagna ändringarna förenliga med grundlagen och propositionen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Regeringen anser det dock vara önskvärt att grundlagsutskottets utlåtande om propositionen inhämtas.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ett försök med rekryteringsstöd

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Lagens syfte

Denna lag innehåller bestämmelser om ett försök som syftar till att inhämta information om huruvida stöd för lönekostnader (*rekryteringsstöd*) sänker tröskeln för företagen att anställa en arbetstagare och om huruvida stödet påverkar företagstillväxten.

2 §

Verkställigheten av försöket

Arbets- och näringsministeriet leder och styr verkställandet av försöket och organiserar en utvärdering av försöket efter att det avslutats.

För verkställandet av försöket svarar Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå och närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter enligt vad som föreskrivs nedan.

3 §

Målgrupp för försöket

Målgrupp för försöket är de fysiska personer som bedriver näringsverksamhet, de öppna bolag, de kommanditbolag och de aktiebolag (*företag*) som inte under 12 månader innan målgruppen bestäms har haft andra anställda utöver personer som arbetar i företagarrättning på det sätt som avses i 3 § i lagen om pension för företagare (1272/2006) eller 3 § i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) och vars försäljning enligt mervärdesskattedeklarationerna år 2021 var minst 15 000 euro men dock inte mer än en miljon euro.

Till målgruppen hör dock inte företag

- 1) som har sin hemort i landskapet Åland,
- 2) som inte har registrerats som mervärdesskattskyldiga,
- 3) för vilka det i det skatteskuldsregister som avses i 3 a kap. i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter (1346/1999) har antecknats uppgifter om skatteskulder eller försummelse av deklarationsskyldigheten, eller
- 4) som har försatts i konkurs eller vars konkursansökan är anhängig vid domstol.

Målgruppen bestäms utifrån de uppgifter som finns tillgängliga i Skatteförvaltningens register vid tidpunkten för uttagningen.

4 §

Försöksgrupp och kontrollgrupp

RP 160/2021 rd

Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå tar ur den målgrupp för försöket som avses i 3 § ut 3 500 företag som utgör försöksgruppen för den första fasen och 20 000 företag som utgör kontrollgrupp för försöksgruppen.

Den försöksgrupp och kontrollgrupp som avses i 1 mom. ska tas ut genom randomisering på så sätt att varje företag som hör till målgruppen har lika möjlighet att bli vald till försöksgruppen, dock så att grupperna proportionellt sett motsvarar den branschvisa fördelningen av företagen i målgruppen. De programmeringskommandon som ska användas för uttagningen ska offentliggöras innan randomiseringen görs.

Uttagning av en i 3 § avsedd målgrupp görs på nytt under försökets gång, om rekryteringsstöd inte beviljas minst 900 företag i försöksgruppen för den första fasen. Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå tar ur den målgruppen ut en försöksgrupp för den andra fasen och en kontrollgrupp för denna, med iakttagande av vad som föreskrivs i 2 mom. Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå fastställer tillsammans med arbets- och näringsministeriet storleken på försöksgruppen och kontrollgruppen för den andra fasen, med beaktande av stödets användningsgrad i försöksgruppen för den första fasen. Ett företag som hör till en försöks- eller kontrollgrupp för den första fasen kan inte tas ut till en försöks- eller kontrollgrupp för den andra fasen.

5 §

Erbjudande av rekryteringsstöd till företag som hör till försöksgruppen

Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå ska utan dröjsmål informera de företag som hör till försöksgruppen om att de tagits ut till försöket. I meddelandet om uttagningen ska det informeras om förutsättningarna för erhållande av rekryteringsstöd och ges anvisningar om hur man ansöker om stöd.

6 §

Villkoren för beviljande av rekryteringsstöd samt stödbeloppet

Om inte något annat följer av de anslag som står till förfogande, beviljar Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå på ansökan rekryteringsstöd till sådana företag som hör till försöksgruppen och som anställer minst en person i anställningsförhållande. Den första arbetstagarens anställningsförhållande ska börja senast

- 1) den 31 juli 2022, om företaget ingår i försöksgruppen för den första fasen,
- 2) den 31 december 2022, om företaget ingår i försöksgruppen för den andra fasen.

För att stöd ska beviljas förutsätts utöver vad som föreskrivs i 1 mom. att

1) företaget när stödet beviljas uppfyller de i 3 § 2 mom. avsedda förutsättningarna för att ingå i målgruppen,

2) företaget kan beviljas stöd enligt kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse (*den allmänna de minimis-förordningen*), kommissionens förordning (EU) nr 1408/2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse inom jordbrukssektorn (*de minimis-förordningen för jordbrukssektorn*) och kommissionens förordning (EU) nr 717/2014 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse inom fiskeri- och vattenbrukssektorn (*de minimis-förordningen för fiskeri- och vattenbrukssektorn*),

3) företagaren eller företagets i 47 kap. 8 § 1 mom. 2 punkten i strafflagen (39/1889) avsedda företrädare inte under innevarande eller de två föregående åren genom en lagakraftvunnen dom dömts till straff för ett brott som avses i 6 a § i det kapitlet eller i 186 § i utlänningslagen (301/2004) och att företagaren eller företaget inte under innevarande eller de två föregående

RP 160/2021 rd

åren genom ett lagakraftvunnet beslut har påförts en påföljdsavgift enligt 11 a kap. 3 § i arbetsavtalslagen (55/2001), och

4) företaget förbinder sig att betala sina anställda lön minst enligt det kollektivavtal som tillämpas på anställningsförhållandet eller, om det inte finns något tillämpligt kollektivavtal, sedvanlig och skälig lön för arbetet i fråga.

Stödbeloppet är 50 procent av företagets faktiska lönekostnader för de anställda under högst 12 månader, dock högst 10 000 euro. Stödtiden på 12 månader börjar den dag den första arbetstagarens anställningsförhållande börjar eller den dag stödansökan lämnas in, om anställningsförhållandet har börjat innan stödansökan lämnas in. Som stödberättigande lön betraktas inte lön som betalats till företagaren eller lön som betalats till en sådan anställd för vars lönekostnader har beviljats lönesubvention eller annat offentligt stöd enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012). Rätt till stöd föreligger inte heller i fråga om lönen för en anställd vars arbetsinsats hänför sig till verksamhet som inte hör till tillämpningsområdet för den i 2 mom. 2 punkten avsedda de minimis-förordning med stöd av vilken stödet har beviljats.

7 §

Ansökan om och utbetalning av rekryteringsstöd

Ansökan om rekryteringsstöd ska lämnas till Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå. Ett företag som hör till försöksgruppen för den första fasen ska ansöka om stöd senast den dag som nämns i 6 § 1 mom. 1 punkten och ett företag som hör till försöksgruppen för den andra fasen senast den dag som nämns i 6 § 1 mom. 2 punkten. Företaget ska lämna Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå tillräckliga uppgifter för behandlingen av ansökan.

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter betalar en gång i månaden i efterskott ut rekryteringsstödet på basis av de löneuppgifter som anmälts till det inkomstdatasystem som avses i lagen om inkomstdatasystemet (53/2018). Stödmottagaren är skyldig att på begäran ge utvecklings- och förvaltningscentret de uppgifter som är nödvändiga för utbetalningen av stödet. Dessutom är stödmottagaren skyldig att till utvecklings- och förvaltningscentret anmäla

1) det datum när den första arbetstagarens anställningsförhållande börjar, om datumet inte var känt när stödet söktes, före utgången av den ansökningstid som avses i 1 mom.,

2) annat stöd för lönekostnaderna för en anställd som beviljats efter det att stödansökan lämnades in och som gäller den stödtid som avses i 6 § 3 mom., med undantag av lönesubvention enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice,

3) anställningen av en person för uppgifter som inte hör till tillämpningsområdet för den i 6 § 2 mom. 2 punkten avsedda de minimis-förordning med stöd av vilken stödet har beviljats.

8 §

Återkrav av rekryteringsstöd

Om rekryteringsstöd har betalats till för stort belopp, på felaktiga grunder eller uppenbart utan grund, ska stödmottagaren till staten återbetala det stöd som erhållits till för stort belopp, på felaktiga grunder eller utan grund. Stödet behöver inte återbetalas om det belopp som ska återbetalas är högst 100 euro. Om stödet inte återbetalas, ska närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter bestämma att sådant stöd som erhållits till för stort belopp, på felaktiga grunder eller uppenbart utan grund ska återkrävas. Det belopp som ska återbetalas eller återkrävas kan jämte ränta indrivnas så att det dras av från en sådan post som betalas senare till stödmottagaren. Om stödmottagaren har lämnat myndigheten felaktiga eller vilseledande uppgifter om en sådan omständighet som väsentligt har kunnat inverka på att stöd har betalats till för stort belopp, på felaktiga grunder eller uppenbart utan

RP 160/2021 rd

grund, eller hemlighållit en sådan omständighet, ska närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter dessutom bestämma att utbetalningen av stödet ska upphöra.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. kan det bestämmas att stödet ska upphöra och återkrävas, om stödmottagaren

- 1) försätts i konkurs,
- 2) inte betalar den anställda lön enligt kollektivavtalet eller, om det inte finns något tillämpligt kollektivavtal, sedvanlig och skälig lön för arbetet i fråga, eller
- 3) har underlåtit att betala lagstadgade avgifter för lönen.

På återkrav av rekryteringsstöd tillämpas vad som i 24–26 och 28 § i statsunderstödslagen (688/2001) föreskrivs om ränta, dröjsmålsränta, jämkning och tiden för återkrav.

9 §

Utlämnande av uppgifter och rätt att få uppgifter

För genomförande av försöket med rekryteringsstöd får Skatteförvaltningen trots sekretessbestämmelserna till Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå lämna ut identifierings- och kontaktuppgifter för de företag som hör till den målgrupp som avses i 3 §, namn och personbeteckningar på dem som arbetar i företagarställning i företagen samt uppgift om företagets hemort, verksamhetsområde och försäljning som för 2021 deklarerats vid mervärdesbeskattningen.

Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå och närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter har trots sekretessbestämmelserna rätt att av Skatteförvaltningen och andra myndigheter få uppgifter om de löner som företaget betalat samt om andra omständigheter som är nödvändiga för beviljande, betalning eller återkrav av rekryteringsstöd eller i övrigt för verkställigheten av denna lag. De som nämns ovan har även rätt att ur det bötesregister som avses i 46 § i lagen om verkställighet av böter (672/2002) få uppgifter om de avgöranden som avses i 6 § 1 mom. 3 punkten i denna lag.

De uppgifter som avses i 1 och 2 mom. ska lämnas ut avgiftsfritt.

10 §

Försöksregistret

De uppgifter som behandlas i försöket bildar ett försöksregister. Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå och närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter är gemensamt personuppgiftsansvariga i fråga om registret. Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter ansvarar i fråga om registret för inbyggt dataskydd och dataskydd som standard enligt artikel 25 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), för säkerhet i samband med behandlingen enligt artikel 32 i den förordningen samt för den personuppgiftsansvariges skyldigheter enligt artikel 12.1 och 12.2 i den förordningen och sådana andra skyldigheter med anknytning till informationssystemets datasäkerhet som den personuppgiftsansvarige har enligt den förordningen. Var och en av de personuppgiftsansvariga ansvarar för andra än ovan avsedda skyldigheter för de personuppgiftsansvariga i fråga om uppgifter som den registrerat.

I försöksregistret får i fråga om de företag som hör till målgruppen registreras följande uppgifter:

- 1) identifieringsuppgifter,
- 2) uppgifter om verksamhetsområdet,

- 3) uppgifter om omsättningen,
- 4) uppgifter om och personbeteckningar för personer i företagställning,
- 5) uppgift om huruvida företaget hör till försöksgruppen eller till kontrollgruppen,
- 6) uppgift om att rekryteringsstöd erbjudits,
- 7) uppgifter om ansökan om samt beviljande, nekande, utbetalning och återkrav av rekryteringsstöd samt om ändringssökande,
- 8) andra uppgifter som har samband med anlitan av service vid arbets- och näringsbyrå eller närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter.

Uppgifterna i registret får användas för administrationen och uppföljningen av försöket, för statistikföring samt för utvärdering och forskning som gäller försöket. Uppgifterna i registret får samköras med uppgifter i arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem, Skatteförvaltningens register och andra register när effekterna av försöket undersöks. Uppgifterna i registret bevaras i tio år från det att försöket avslutades. De uppgifter som avses i 3 mom. 1–4 punkten och som gäller de företag som inte hör till en försöks- eller kontrollgrupp ska dock raderas utan dröjsmål när de blivit obehövlige.

Uppgifter om rekryteringsstöd som beviljats med stöd av den allmänna de minimis-förordningen registreras också i det kundinformationssystem som avses i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster (293/2017) i enlighet med skyldigheten enligt 7 a § i den lagen. Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå ska lämna uppgifter om rekryteringsstöd som beviljats med stöd av de minimis-förordningen för jordbrukssektorn till Livsmedelsverket och uppgifter om rekryteringsstöd som beviljats med stöd av de minimis-förordningen för fiskeri- och vattenbrukssektorn till jord- och skogsbruksministeriet för uppföljningen av de nationella stöd-kvoterna enligt de förordningarna.

11 §

Ändringssökande

I fråga om ett beslut som fattats av Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå eller av närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter med stöd av denna lag får omprövning begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003). Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

I fråga om bestämmande av den målgrupp som avses i 3 § och uttagningen till den försöksgrupp och kontrollgrupp som avses i 4 § får omprövning inte begäras och ändring inte sökas genom besvär.

Ett beslut som fattats med stöd av denna lag får verkställas trots ändringssökande.

På verkställigheten av ett lagakraftvunnet beslut enligt 8 § om återkrav av stöd tillämpas vad som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

12 §

Uppföljning och utvärdering av försöket

Sydöstra Finlands arbets- och näringsbyrå följer försöket under dess gång och rapporterar om det till arbets- och näringsministeriet. Arbets- och näringsministeriet låter göra en utvärdering av försöket när det har avslutats.

Arbets- och näringsministeriet och den som genomför utvärderingen har avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna rätt att av Skatteförvaltningen och andra myndigheter samt av Pens-

RP 160/2021 rd

ionsskyddscentralen få sådana uppgifter om omsättningen, rörelsevinsten, de anställda, anställningsförhållandena, de betalda lönerna och företagarikomsterna i företagen i försöksgrupperna och kontrollgrupperna och andra omständigheter som är nödvändiga för att genomföra utvärderingen.

13 §

Finansiering av försöket

Rekryteringsstödet finansieras med det anslag som i statsbudgeten reserverats för offentlig arbetskrafts- och företagsservice inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde.

14 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till och med den 31 december 2023. Lagens 8–12 § är dock i kraft till och med den 31 december 2033.

2.

Lag

om temporär ändring av 13 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice

I enlighet med riksdagens beslut
ändras temporärt i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012) 13 kap. 1 § 1 mom., sådant det lyder i lag 447/2020, som följer:

13 kap.

Arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem

1 §

Arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem

Arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem används för ordnande och produktion av offentlig arbetskrafts- och företagsservice samt för skötsel av de uppgifter som arbets- och näringsbyrån eller arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter har enligt lagen om främjande av integration, lagen om utkomstskydd för arbetslösa, lagen om altemneringsledighet, lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte och lagen om yrkesutbildning och för skötsel av de uppgifter som arbets- och näringsministeriet har enligt lagen om sociala företag. Dessutom används arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem vid verkställigheten av lagen om ett försök med rekryteringsstöd (/).

Denna lag träder i kraft den 20 _____ och gäller till och med den 31 december 2033.

3.

Lag

om temporär ändring av 13 § i lagen om inkomstdatasystemet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras temporärt i lagen om inkomstdatasystemet (53/2018) 13 § 1 mom. 23 punkten, sådan den lyder i lag 176/2019, som följer:

13 §

Uppgiftsanvändares rätt att få uppgifter ur inkomstdatasystemet

Inkomstregisterenheten förmedlar och lämnar ut sådana uppgifter ur inkomstregistret som en uppgiftsanvändare trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, med stöd av någon annan lag har rätt att få av prestationsbetalaren eller av andra uppgiftsanvändare, som följer:

23) till arbets- och näringsbyråer, till närings-, trafik- och miljöcentraler och till närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter för verkställighet av lönesubvention och startpeng enligt lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice och för verkställighet av lönegarantilagen (866/1998), lagen om lönegaranti för sjömän (1108/2000) och lagen om ett försök med rekryteringsstöd (/),

Denna lag träder i kraft den 20 _____ och gäller till och med den 31 december 2033.

4.

Lag

om temporär ändring av 4 a § i straffregisterlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras temporärt i straffregisterlagen (770/1993) 4 a § 1 mom. 6 och 7 punkten och 2 mom.,
av dem 1 mom. 6 och 7 punkten sådana de lyder i lag 75/2021 och 2 mom. sådant det lyder i
lag 1114/2018, och
fogas temporärt till 4 a § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 1093/1999, 733/2014, 1114/2018
och 75/2021, en ny 8 punkt som följer:

4 a §

Utöver vad som bestäms i 4 §, lämnas ur straffregistret uppgifter om personer ut till finska
myndigheter i ärenden som gäller

6) statsunderstöd som beviljats av i statsunderstödslagen (688/2001) avsedd statsbidragsmyn-
dighet och återkrav av sådant understöd,

7) tillstånd som avses i artikel 6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1148
om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer, om ändring av förordning (EG) nr
1907/2006 och om upphävande av förordning (EU) nr 98/2013, eller

8) beviljande eller återkrav av rekryteringsstöd som avses i lagen om ett försök med rekryte-
ringsstöd (/).

De uppgifter som avses i 1 mom. 6 punkten lämnas ut om avgöranden som avses i 7 § 2 mom.
och 22 § 2 mom. i statsunderstödslagen och de uppgifter som avses i 8 punkten lämnas ut om
avgöranden som avses i 6 § 1 mom. 3 punkten i lagen om ett försök med rekryteringsstöd.

Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till och med den 31 december 2033.

Helsingfors den 30 september 2021

Statsminister

Sanna Marin

Arbetsminister Tuula Haatainen

2.

Lag

om temporär ändring av 13 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice

I enlighet med riksdagens beslut
ändras temporärt i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012) 13 kap. 1 § 1 mom., sådant det lyder i lag 447/2020, som följer:

Gällande lydelse

13 kap

Arbets- och näringsbyråns kund- informationssystem

1 §

*Arbets- och näringsbyråns kund-
informationssystem*

Arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem används för ordnande och produktion av offentlig arbetskrafts- och företagsservice samt för skötsel av de uppgifter som arbets- och näringsbyrån eller arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter har enligt lagen om främjande av integration, lagen om utkomstskydd för arbetslösa, lagen om alterneringsledighet, lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte och lagen om yrkesutbildning och för skötsel av de uppgifter som arbets- och näringsministeriet har enligt lagen om sociala företag.

Föreslagen lydelse

13 kap

Arbets- och näringsbyråns kund- informationssystem

1 §

*Arbets- och näringsbyråns kund-
informationssystem*

Arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem används för ordnande och produktion av offentlig arbetskrafts- och företagsservice samt för skötsel av de uppgifter som arbets- och näringsbyrån eller arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter har enligt lagen om främjande av integration, lagen om utkomstskydd för arbetslösa, lagen om alterneringsledighet, lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte och lagen om yrkesutbildning och för skötsel av de uppgifter som arbets- och näringsministeriet har enligt lagen om sociala företag. *Dessutom används arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem vid verkställigheten av lagen om ett försök med rekryteringsstöd (/).*

Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till och med den 31 december 2033.

3.

Lag

om temporär ändring av 13 § i lagen om inkomstdatasystemet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras temporärt i lagen om inkomstdatasystemet (53/2018) 13 § 1 mom. 23 punkten, sådan den lyder i lag 176/2019, som följer:

Gällande lydelse

13 §

*Uppgiftsanvändares rätt att få uppgifter
ur inkomstdatasystemet*

Inkomstregisterenheten förmedlar och lämnar ut sådana uppgifter ur inkomstregistret som en uppgifts användare trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, med stöd av någon annan lag har rätt att få av prestationsbetalaren eller av andra uppgifts användare, som följer:

23) till arbets- och näringsbyråer, till närings-, trafik- och miljöcentraler och till närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter för verkställighet av lönesubvention och startpeng enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och för verkställighet av lönegarantilagen (866/1998) och lagen om lönegaranti för sjömän (1108/2000),

Föreslagen lydelse

13 §

*Uppgiftsanvändares rätt att få uppgifter
ur inkomstdatasystemet*

Inkomstregisterenheten förmedlar och lämnar ut sådana uppgifter ur inkomstregistret som en uppgifts användare trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, med stöd av någon annan lag har rätt att få av prestationsbetalaren eller av andra uppgifts användare, som följer:

23) till arbets- och näringsbyråer, till närings-, trafik- och miljöcentraler och till närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter för verkställighet av lönesubvention och startpeng enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och för verkställighet av lönegarantilagen (866/1998) och lagen om lönegaranti för sjömän (1108/2000) *och lagen om ett försök med rekryteringsstöd (/),*

Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till och med den 31 december 2033.

4.

Lag

om temporär ändring av 4 a § i straffregisterlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras temporärt i straffregisterlagen (770/1993) 4 a § 1 mom. 6 och 7 punkten och 2 mom.,
av dem 1 mom. 6 och 7 punkten sådana de lyder i lag 75/2021 och 2 mom. sådant det lyder i
lag 1114/2018, och
fogas temporärt till 4 a § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 1093/1999, 733/2014, 1114/2018
och 75/2021, en ny 8 punkt som följer:

Gällande lydelse

4 a §

Utöver vad som bestäms i 4 §, lämnas ur straffregistret uppgifter om personer ut till finska myndigheter i ärenden som gäller

6) statsunderstöd som beviljats av i statsunderstödslagen (688/2001) avsedd statsbidragsmyndighet och återkrav av sådant understöd, *eller*

7) tillstånd som avses i artikel 6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1148 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer, om ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 och om upphävande av förordning (EU) nr 98/2013.

De uppgifter som avses i 1 mom. 6 punkten lämnas ut om avgöranden som avses i 7 § 2 mom. och 22 § 2 mom. i statsunderstödslagen.

Föreslagen lydelse

4 a §

Utöver vad som bestäms i 4 §, lämnas ur straffregistret uppgifter om personer ut till finska myndigheter i ärenden som gäller

6) statsunderstöd som beviljats av i statsunderstödslagen (688/2001) avsedd statsbidragsmyndighet och återkrav av sådant understöd,

7) tillstånd som avses i artikel 6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1148 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer, om ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 och om upphävande av förordning (EU) nr 98/2013, *eller*

8) *beviljande eller återkrav av rekryteringsstöd som avses i lagen om ett försök med rekryteringsstöd (/).*

De uppgifter som avses i 1 mom. 6 punkten lämnas ut om avgöranden som avses i 7 § 2 mom. och 22 § 2 mom. i statsunderstödslagen *och de uppgifter som avses i 8 punkten lämnas ut om avgöranden som avses i 6 § 1 mom. 3 punkten i lagen om ett försök med rekryteringsstöd.*

Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till och med den 31 december 2033.